

**Keskinäinen
Vakuutusyhtiö
Tapiola**

**Emoyhtiö
Konserni
Laatimisperiaatteet**

**Tilinpäätös
2004**

31.3.2005

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2004

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan (Vahinko-Tapiola) konsernin liikevoitto lähes kolminkertaistui edelliseen vuoteen nähden ollen 102,4 miljoonaa euroa (37,6 milj. e). Vahinko-Tapiolan konsernin vakuutusmaksutulo kasvoi 8,7 prosenttia 528,8 miljoonaan euroon (486,5 milj. e). Markkinaosuuden kasvun ennakoidaan jatkuvan ja sen arvioidaan nousevan noin 17,5 prosenttiin (16,7 %). Vahinko-Tapiolan konsernin yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua oli 106,6 prosenttia (120,9 %). Tarkempi riskinvalinta ja riskivastaava hinnoittelu ovat parantaneet vahinkovakuutuksen kannattavuutta. Emoyhtiö Vahinko-Tapiolan sijoitustoiminnan tuotto-% käyvin arvoin oli 8,5 prosenttia (10,4 %). Konsernin vakavaraisuuspääoma oli 1 082,3 miljoonaa euroa (985,8 milj. e) ja vastuunkantokyky eli vakavaraisuuspääoma suhteessa vakuutusmaksutuottoihin oli 221,3 prosenttia (226,0 %).

AVAINLUVUT

VAHINKO-TAPIOLA, KONSERNI		2004	2003	Muutos
Liikevaihto	Milj. e	729,6	665,7	+ 9,6 %
Vakuutusmaksutulo	Milj. e	528,8	486,5	+ 8,7 %
Liikevoitto	Milj. e	102,4	37,6	+ 272,3 %
Vahinkosuhde	%	87,2	100,7	- 13,5 % -yks.
Liikekulusuhde	%	21,9	22,8	- 0,9 % -yks.
Yhdistetty kulusuhde	%	109,0	123,5	- 14,5 % -yks.
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua	%	106,6	120,9	- 14,3 % -yks.
Sijoitusten tuotto- % käyvin arvoin, emoyhtiö	%	8,5	10,4	- 1,9 % -yks.
Toimintapääoma	Milj. e	617,7	559,4	+ 10,4 %
Tasotusmäärä	Milj. e	442,4	407,4	+ 8,6 %
Vakavaraisuuspääoma	Milj. e	1082,3	985,8	+ 9,8 %
Vakavaraisuuspääoma % vastuvelasta	%	109,0	108,3	+ 0,7 % -yks.
Vastuunkantokyky	%	221,3	226,0	- 4,7 % -yks.

Tunnuslukutaulukot liitetietona

VAKUUTUSKANNAN SIIRTO

Vakuutusvalvontaviraston 23.8.2004 antamalla suostumuksella on Etuvakuutus Keskinäinen Vakuutusyhdistys luovuttanut vakuutuskantansa Keskinäiselle Vakuutusyhtiölle Tapiolalle 31.12.2004.

ASIAKKAAT

Asiaksmäärien kehitys

Vahinko-Tapiolan yksityistalousasiakasmäärän kasvu jatkui voimakkaana. Yksityistalousasiakkaiden määrä oli 713 400 (689 300). Yrityisasiakkaiden määrä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 30 800 asiakasta.

31.3.2005

Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö Tapiola Pankki avasi verkkopalvelunsa 1.2.2004 ja konttoripalvelunsa 9.2.2004 Tapiolan toimistoissa. Tapiola Pankin asiakasmäärä ylitti 26 000 asiakkaan rajan vuoden vaihteessa. Pankki saavutti vuoden 2004 asiakasmäärätavoitteensa etuajassa.

Palvelukanavat

Vahinko-Tapiolan omistaja-asiakkaan verkkopalvelu on laajentunut tilikauden aikana. Omistaja-asiakkaan verkkopalvelussa voi hoitaa vakuutusmuutokset, ajoneuvon seisonta-ajan ilmoitukset ja uusien vakuutusten, kuten matka- ja kotivakuutuksen hankkimisen. Asiakas ei ole sidoksissa toimistojemme aukioloaikoihin ja vahingon sattua asiakas saa vireille korvausasiansa välittömästi. Talousasiansa Tapiolaan keskittänyt asiakas voi hoitaa samoilla tunnuksilla myös pankki- ja rahastoasioita. Verkkopalvelujen laajentamisen rinnalla on jatkettu palvelutoimistojen ja paikallispalvelupisteiden palveluiden kehittämistä.

Asiakastyytyväisyys

Korvauspalvelun kehittämiseksi Vahinko-Tapiolassa on tilikauden aikana otettu käyttöön korvausten haltuunottomalli, jonka pilotoinnista saadut asiakaspalautteet ovat olleet erittäin hyviä.

Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö Tapiola Pankki oli lokakuun alussa julkistetun Epsi Ratingin tekemän asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan jaetulla toisella sijalla, kun pankkien asiakkailta kysyttiin tyytyväisyyttä omaan pankkiinsa. Tapiola Pankkia perustettaessa toiminnalle asetettiin laadullisia tavoitteita, jossa haluttiin Tapiola Pankin olevan pitkällä aikavälillä pankki, jonka asiakastyytyväisyys on kahden parhaan pankin joukossa. Saavutus on erittäin hyvä uudelle toimijalle, joka on vasta avannut palvelun asiakkailleen ja samalla viimeistelee palveluprosessejaan käytännön asiakaspalvelutilanteista saamallaan palautteilla.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vakuutustoiminta

Useimmat vahinkovakuutusyhtiöt korostavat kannattavuuden parantamisen merkitystä vahinkovakuutustoiminnassa. Tämän seurauksena riskinvalinnan ja oikean hinnoittelun merkitys korostuu entisestään. Vuoden 2004 julkistettujen tulosten perusteella voidaan todeta, että vahinkovakuutusyhtiöiden sekä vahinko- että liikekulusuhteet ovat alentuneet aikaisempiin vuosiin nähden.

Vuoden 2005 alusta astui voimaan liikenne- ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen henkilövahingoissa täyskustannusvastuuperiaate. Tällä tarkoitetaan sitä, että tapaturma- ja liikennevakuutusjärjestelmät vastaavat potilaalle annetun sairaanhoidon kustannuksista kokonaisuudessaan. Aikaisemman käytännön mukaan vakuutusyhtiöt vastasivat kustannuksista, jotka potilas olisi itse joutunut maksamaan. Tästä seuraa mm. se, että vakuutusyhtiöt alkavat kilpailuttaa terveydenhoitopalveluita. Muutos tulee kasvattamaan korvausten määrää.

Valtioneuvoston asetus vakuutusyhtiön vastuvelan laskentaperiaatteista muuttui 1.7.2004 alkaen siten, että vahinkovakuutusyhtiön vastuvelkaa laskettaessa vastuvelan katteena olevien sijoitusten tuoton laskennassa käytettävän korkokannan yläraja on vuoden 2008 jälkeen 3,5 prosenttia. Vahinko-Tapiolan käyttämä diskonttokorko aleni vuonna 2003 kolmeen prosenttiin.

31.3.2005

Sijoitusympäristö

Vuosi 2004 oli kansainvälisen talouden osalta erinomainen. Maailmantalous kasvoi alustavien arvioiden mukaan lähes 5 prosenttia Yhdysvaltain ja Aasian johdolla. Kasvuvauhti ylitti selvästi vuodentakaiset ennakoarviot. Varsinkin alkuvuonna kasvu oli vahvaa, mutta kasvun hidastumisen merkkejä oli havaittavissa vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Aasian maista Kiinan talous kasvoi voimakkaasti, mutta myös Japani tuotti positiivisen yllätyksen. Yhdysvaltain talouskasvu oli alhaisten korkojen, veronkevennysten ja dollarin heikkenemisen seurauksena ennätysvahvaa vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Euroalueen kasvu kiihtyi hieman edellisvuodesta, mutta oli edelleen selvä pettymys. Vuoden alkupuoliskolla euroalueen suuret taloudet näyttivät pääsevän kasvuun mukaan, mutta vuoden lopussa talouskasvu osoitti jälleen hidastumisen merkkejä. Euron vahvistuminen dollaria ja sitä kautta Aasian valuuttoja vastaan heikentää euroalueen kasvunäkymiä. Toisaalta suurten EU-maiden yhä pahenevat julkisen talouden alijäämät rajoittavat finanssipolitiikan käyttöä kokonaisuutensa tukemisessa.

Osakemarkkinat

Osakemarkkinoilla vuosi 2004 oli kaksijakoinen. Alkusyksyn mennessä hieno alkuvuoden kehitys oli lähestulkoon hävinnyt. Loppuvuoden voimakas veto nosti osakemarkkinoiden tuotot kuitenkin kohtuullisiksi koko vuoden osalta. Euroopassa osakkeet tuottivat keskimäärin 12 prosenttia, Yhdysvalloissa ja Japanissa hieman tätä vähemmän. Valuuttamarkkinoilla euro vahvistui dollaria ja jeniä vastaan, jonka seurauksena euromääräiset tuotot jäivät näiden maiden osalta muutama prosenttiin ilman valuuttasuojasta. Kurssinousun taustalla ovat ennen kaikkea yritysten parantuneet tulokset, vahvat taseet, alhaiset korot ja sijoittajien kasvanut riskinottohalukkuus. Huolimatta kohtuullisesta osakevuodesta, lähivuosien markkinanäkymät säilyvät edelleen haasteellisina.

Korkomarkkinat

Vuosi 2004 jäi historian kirjoihin poikkeuksellisen hyvänä sijoitusvuotena. Epävarmuus maailmantalouden kasvun kestävydestä ja euron vahvistuminen dollaria vastaan painoivat euroalueen pitkät korot selvään laskuun ja joukkolainat tuottivat hyvin. Lyhyet euriborkorot sen sijaan pysyivät lähes ennallaan. Markkinoiden korko-odotukset vaihtelivat vuoden sisällä voimakkaasti. Keväällä odotettiin jopa koronlaskuja, mutta valtaosan ajasta markkinat odottivat Euroopan Keskuspankin nostavan ohjauskorkoaan. Koronnostoille ei kuitenkaan löytynyt perusteita, joten alhaisten korkojen jakso jatkuu. Euroalueen yrityslainat tuottivat myös hyvin ja tuottoero valtionlainoihin nähden jatkoi kapenemistaan. Rahamarkkinasijoitusten tuotot painuivat kahden prosentin tuntumaan.

Kiinteistömarkkinat

Kansainvälisillä kiinteistömarkkinoilla liikkuu yhä enemmän pääomia. Euroopassa useiden merkittävien osamarkkinoiden viimeaikainen vaisu tai jopa negatiivinen kehitys näyttäisi Saksaa lukuun ottamatta kääntyvän vähitellen positiiviseksi.

Suomen kiinteistömarkkinatilanne on toimistomarkkinoiden vajaakäyttöasteista huolimatta suhteellisen hyvä. Lisäksi maamme talouden tila, selkeä kiinteistölainsäädäntö ja kattava kiinteistömarkkinainformaatio ylläpitävät kansainvälisten sijoittajien mielenkiintoa kiinteistömarkkinoitamme kohtaan. Osamarkkinoiden tuottovaatimukset ovat painuneet alaspäin ja joillakin kysytyimmillä osamarkkinoilla jopa alemmaksi kuin koskaan. Hyvistä sijoituskohteista on selvästi pulaa.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vahinko-Tapiolan kuluvan strategiakauden 2004–2006 merkittävin hanke on korvauspalvelun kehittäminen. Pääkaupunkiseudun alueella on otettu käyttöön korvauspalvelun uuden

31.3.2005

vahingon haltuunotto- ja puhelinkorvausmenettely, joka laajeni syksyllä 2004 Sisä-Suomen alueelle (Kanta-Hämeen ja Pirkanmaan alueet). Vuoden 2005 aikana se laajenee koko maahan. Maatila-asiakkaiden osalta uusi toimintamalli laajeni koko maahan jo 1.5.2004 alkaen lukuun ottamatta moottoriajoneuvovahinkoja. Mallin käyttöönotto on saanut asiakkailta myönteisen vastaanoton.

Panostamme asiakaspalvelun laadun parantamiseen vakuutus- ja korvauskäsittelyssä sekä puhelinpalvelussa, toimintamalleja kehittäen ja oikealla henkilöresurssimitoituksella.

Moottoriajoneuvojen omaisuusvahinkojen uuden korvausten haltuunottomallin mukainen korvauspalvelu tullaan hajauttamaan uuteen alueelliseen palvelukeskukseen Tampereella vuoden 2005 alkupuolella. On mahdollista, että uudessa palvelukeskuksessa hoidetaan tulevaisuudessa myös muita Tapiola-ryhmän nykyisiä pääkonttoritoimintoja.

KONSERNIRAKENNE

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi tytäryhtiöt Tapiola Pankki Oy (omistusosuus 74,5 prosenttia), Alma Vakuutus Oy (100 %), Tieto-Tapiola Oy (51,1 %), Aura-Karelia Oy (100) sekä 43 (45 12/2003) asunto- ja kiinteistöyhtiötä ja viisi muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Tapiola Pankki Oy:n tilinpäätös on yhdistetty konsernitiilinpäätökseen tuloslaskelman osalta osakkuusyhtiönsä tavoin ja taseen osalta tase-erittäin.

Osakkuusyhtiöitä ovat Suomen Vahinkotarkastus SVT Oy, Tapiola Omaisuudenhoito Oy ja kuusi kiinteistöyhtiötä sekä kolme muuta yhtiötä, jotka eivät harjoita liiketoimintaa.

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Turvan kaikki takuusuoksien omistajat allekirjoittivat takuusuoksien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan Keskinäisellä Vakuutusyhtiöllä Tapiolalla on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. Näin ollen Turvasta tuli Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö. Vakuutusvalvontavirasto on antanut asiasta päätöksensä 9.11.2004 eikä sillä ole ollut huomauttamista asiantilan johdosta. Vahinko-Tapiolan osuus Turvan takuupääomasta on 84,05 prosenttia. Vakuutusvalvontaviraston antaman lausunnon mukaan Turvan tilinpäätöstietojen yhdisteleminen Vahinko-Tapiolan konsernitiilinpäätökseen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan ja yhtiökokouksen päätöksellä ylijäämävarjoista maksettavaan takuupääoman korkoon, joka voi olla enintään 12 prosenttia vuodessa. Turvan takuupääoman määrä on 7 655 914,41 euroa.

VAKUUTUSTOIMINTA

Vahinko-Tapiolan konsernin vakuutusmaksutulo kasvoi 8,7 prosenttia ja oli 528,8 miljoonaa euroa (486,5 milj. e).

Vahinko-Tapiolan konsernin yhdistetty kulusuhde oli 109,0 prosenttia (123,5 %). Vahinkosuhde oli 87,2 prosenttia (100,7 %) ja liikekulusuhde oli 21,9 prosenttia (22,8 %). Vuoden 2004 tunnuslukuja heikensivät eräät kertaluonteiset, muun muassa laskuperusteiden muutoksista johtuneet, korvausvastuuta kasvattavat erät. Ilman näiden vaikutusta yhdistetty kulusuhde olisi ollut 103,3 prosenttia ja vahinkosuhde 81,6 prosenttia. Yhdistetty kulusuhde, jossa eläkevastuiden diskonttauksen purkautumisen vaikutus on siirretty korvauskuluista sijoitustoiminnan korkokuluihin, oli 106,6 prosenttia (120,9 %). Vastaavalla tavalla laskettu vahinkosuhde oli 84,7 prosenttia (98,0 %) ja liikekulusuhde oli 21,9 prosenttia (22,8).

Emoyhtiö Vahinko-Tapiolan yhdistetty kulusuhde oli 108,4 prosenttia (123,6 %). Vahinkosuhde oli 87,3 prosenttia (101,5 %) ja liikekulusuhde oli 21,2 prosenttia (22,1 %). Vuoden 2004 tunnuslukuja heikensivät eräät kertaluonteiset, muun muassa laskuperusteiden muutoksista

31.3.2005

johtuneet, korvausvastuuta kasvattavat erät. Ilman näiden vaikutusta yhdistetty kulusuhde olisi ollut 102,7 prosenttia ja vahinkosuhde 81,7 prosenttia.

Yhdistetty kulusuhde, jossa eläkevastuiden diskonttauksen purkautumisen vaikutus on siirretty korvauskuluista sijoitustoiminnan korkokuluihin, oli 106,0 prosenttia (120,9 %). Vastaavalla tavalla laskettu vahinkosuhde oli 84,8 prosenttia (98,8 %) ja liikekulusuhde oli 21,2 prosenttia (22,1 %).

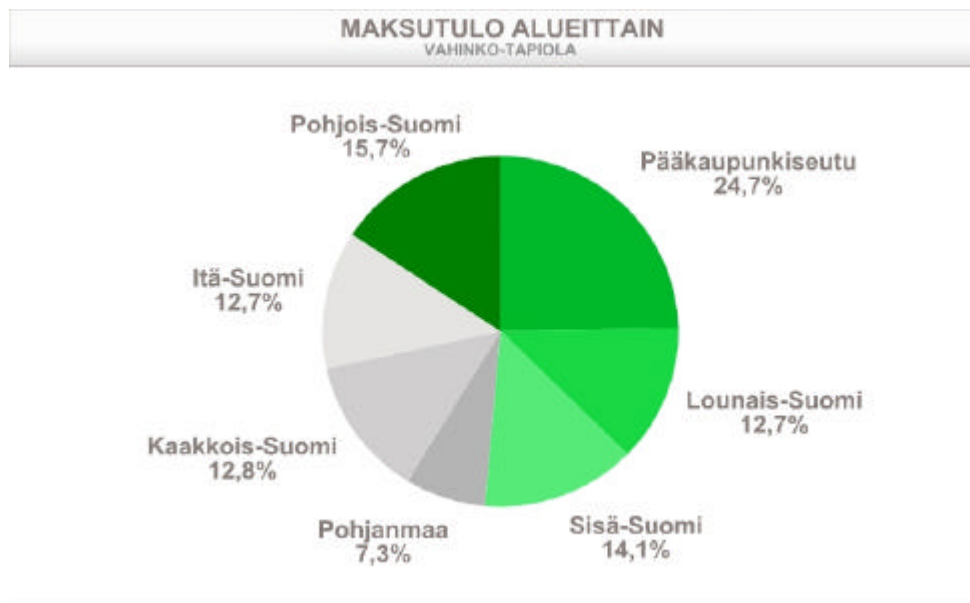
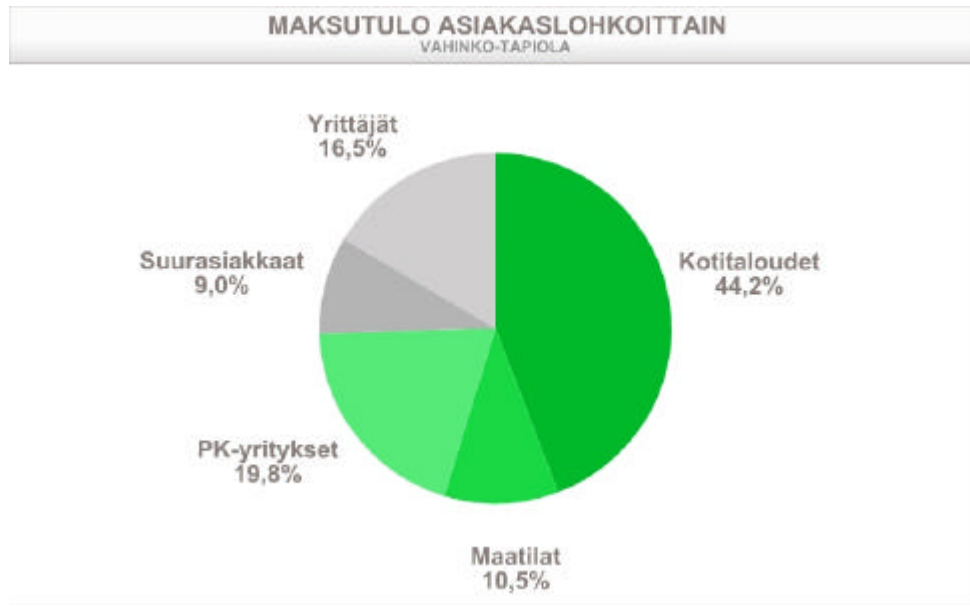
Ensivakuutus

Emoyhtiö Vahinko-Tapiolan ensivakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 10,4 prosenttia ja oli 491,7 miljoonaa euroa (445,2 milj. e). Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 4,1 miljoonaa euroa (3,6 milj. e), josta liikennevakuutuksen luottotappiot olivat 2,8 miljoonaa euroa (2,4 milj. e) ja tapaturmavakuutuksen luottotappiot 1,2 miljoonaa euroa (1,0 milj. e).

VAHINKO-TAPIOLA

	VAKUUTUSMAKSUTULO VAKUUTUSMAKSU- LUOKKARYHMITÄIN ENNEN JV-OSUUTTA				M€
	2004	2003	Muutos	Muutos-%	
Lakisääteinen tapaturmavakuutus	89,5	78,7	10,8	13,8	
Muu tapaturma ja sairaus	29,9	25,3	4,6	18,1	
Moottorijoneuvon vastuu	127,4	114,2	13,2	11,6	
Maa-ajoneuvot	89,1	82,1	7,0	8,5	
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk.kalusto ja kuljetus	6,5	5,8	0,7	11,2	
Palo- ja muu omaisuusvahinko	111,9	103,8	8,1	7,8	
Vastuu	24,4	23,4	0,9	4,0	
Luotto ja takaus	0,3	0,2	0,1	30,0	
Oikeusturva	6,8	5,9	0,9	14,6	
Muut	5,9	5,7	0,2	4,3	
Ensivakuutus yhteensä	491,7	445,2	46,5	10,4	
Jälleenvakuutus yhteensä	37,1	41,3	-4,2	-10,1	
Yhteensä	528,9	486,5	42,3	8,7	

31.3.2005

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 13,8 prosenttia 89,5 miljoonaan euroon (78,7 milj. e). Vuoden 2004 alusta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen siirtosäännökset ovat muuttuneet. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2003 lokakuusta lähtien siirtohakemuksia on voinut tehdä neljännesvuosittain eli ensimmäisen kerran 1.4.2004 alkavalle vakuutuskaudelle. Vahinko-Tapiola menestyi hyvin vuoden 2004 siirtokierroksilla. Tilivuoden kumulatiivinen siirtoliiketulos oli Vahinko-Tapiolalle maksutulolla mitattuna 1,6 miljoonaa euroa voitollinen.

Liikennevakuutuksen vakuutusmaksutulo nousi 11,6 prosenttia 127,4 miljoonaan euroon (114,2 milj. e) ja autovakuutuksen vakuutusmaksutulo nousi 8,5 prosenttia 89,1 miljoonaan euroon (82,1 milj. e). Maksutulon kasvu johtuu markkinoiden kasvusta autokaupan kasvun seurauksena ja Vahinko-Tapiolan markkinaosuuden kasvusta. Vahinko-Tapiola oli edelleen moottoriajoneuvojen toiseksi suurin vakuuttaja, ensirekisteröinneillä mitattuna olimme suurin vakuuttaja.

31.3.2005

Palo- ja omaisuusvakuutusten vakuutusmaksutulo oli 111,9 miljoonaa euroa (103,8 milj. e), mikä oli 7,8 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Maksutulon kasvuun vaikutti maksuntarkistukset, joita on jouduttu tekemään aikaisempien vuosien epäsuotuisan vahinkokehityksen seurauksena.

Vahinko-Tapiola							
Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos							
	Vakuutusmaksutuotot		Muutos% 2004	Korvauskulut		Vahinkosuhte %	
	2004	2003		2004	2003	2004	2003
Lakisääteinen tapaturma	89,2	78,6	13,6	85,3	112,6	95,6	143,3
Muu tapaturma ja sairaus	27,7	23,4	18,3	26,5	20,6	95,7	87,9
Moottoriajoneuvon vastuu	121,6	106,9	13,7	127,1	117,8	104,5	110,2
Maa-ajoneuvot	86,7	78,2	10,8	63,6	60,1	73,4	76,8
Kasko ja kuljetus	6,1	5,5	11,1	3,5	2,9	57,4	52,9
Palo- ja muu omaisuus	98,8	84,2	17,4	74,2	87,1	75,1	103,5
Vastuu	15,7	16,3	-3,6	14,2	14	90,7	86,2
Luotto ja takaus	0,3	0,2	17,6	1,3	-0,3	492,4	-120
Oikeusturva	6,5	5,7	14,1	7	6,6	107,8	116,3
Muut	5,7	5,2	9,6	2,7	3,9	46,7	74
Ensivakuutus yhteensä	458,2	404,1	13,4	405,5	425,3	88,5	105,2
Jälleenvakuutus	30,9	32,1	-3,7	21,4	17,3	69,3	53,9
Yhteensä	489,1	436,2	12,1	426,9	442,6	87,3	101,5

Vahinkosuhte eli korvauskulujen suhde vakuutusmaksutuottoihin aleni edellisestä vuodesta 87,3 prosenttiin (101,5 %). Vuoden 2003 vahinkosuhdetta rasitti lakisääteisten vakuutusten, liikenne- ja tapaturmavakuutusten, eläkemenojen perustekorona alennus ja kuolevuusmallin muutos. Riskisuhte eli korvauskulut ilman korvaustoiminnan hoitokuluja suhteutettuna vakuutusmaksutuottoihin oli 82,4 prosenttia (96,1 %).

Vuoden 2004 vahinkosuhteita heikensivät moottoriajoneuvon vastuuvakuutuksessa ja vastuuvakuutuksessa eräät kertaluonteiset, muun muassa laskuperusteiden muutoksista johtuneet erät. Ilman näiden vaikutusta vahinkosuhte olisi ollut moottoriajoneuvon vastuuvakuutuksessa 77,2 prosenttia ja vastuuvakuutuksessa 66,5 prosenttia. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa vastaavanlaiset kertaluonteiset tekijät paransivat tunnuslukuja. Ilman näiden vaikutusta vahinkosuhte olisi ollut 104,9 prosenttia.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan hoitokuluja olivat 68,2 miljoonaa euroa (57,5 milj. e), missä on nousua edelliseen vuoteen verrattuna 18,5 prosenttia. Maksettujen korvausten nousu edellisestä vuodesta johtuu lopullisiksi vahvistettujen eläkkeiden regressisaamisten kirjauskäytännön muutoksesta. Muutosvaiheessa maksetut korvaukset nousevat, mutta korvausvastuun muutos pienenee vastaavasti, joten korvauskuluihin tällä muutoksella ei ole vaikutusta.

31.3.2005

Liikennevakuutuksesta (moottoriajoneuvon vastuu) vakuutusyhtiöille vuonna 2004 ilmoitettujen liikennevahinkojen määrä oli 6,9 prosenttia edellistä vuotta suurempi. Tämä kasvatti maksettuja korvauksia. Vapaaehtoisen autovakuutuksen (maa-ajoneuvot) piiriin kuuluvien vahinkoilmoitusten määrä oli edellisvuoden tasolla.

Autokannan uusiutuminen tulee näkymään tulevaisuudessa korvausmenon kasvuna. Hinnoitteluratkaisuissa tullaan jatkossa ottamaan tarkemmin huomioon riskeissä tapahtuvat muutokset.

Jälleenvakuutus

Vahinko-Tapiolan konsernin tulevan jälleenvakuutuksen vakuutusmaksutulo aleni 10,0 prosenttia ollen 37,1 miljoonaa euroa (41,3 milj. e) ja korvauskulut olivat 21,4 miljoonaa euroa (17,3 milj. e), missä on nousua edelliseen vuoteen nähden 23,6 prosenttia. Korvauskulujen kasvua selittää jälleenvakuutuksenottajille sattuneet suurvahingot.

Vahinko-Tapiolan konsernin annetun jälleenvakuutuksen tulos oli 5,0 miljoonaa euroa (- 17,6 milj. e) tappiollinen.

SIJOITUSTOIMINTA KÄYVIN ARVOIN

Vahinko-Tapiolan sijoitustuotot olivat 8,5 prosenttia (10,4 %). Osakkeiden tuotto oli edellistä vuotta alhaisempi. Sijoitusomaisuus käyvin arvoon oli 1 971,2 miljoonaa euroa (1 803,3 milj. e). Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoon olivat 157,9 miljoonaa euroa (172,4 milj. e). Vuoden 2004 aikana vähennettiin osakkeiden osuutta sijoitusjakauksessa. Korkosijoitusten määrää kasvatettiin vuoden aikana mutta korkoriskin määrää pienennettiin suojautumalla.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoon 1) milj. euroa	Sitoutunut pääoma 2) milj. euroa	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	
			1-12/2004	1-12/2003
Lainasaamiset	2,7	86,9	3,1	3,9
Joukkovelkakirjalainat	43,3	681,4	6,4	5,1
ml. korkorahastot	46,9	730,8	6,4	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	1,1	50,2	2,2	3,7
Osakkeet ja osuudet	79,9	600,9	13,3	22,1
pl. korkorahastot	76,3	551,5	13,8	
Kiinteistösijoitukset	26,8	434,8	6,2	5,0
Sijoitukset yhteensä	153,8	1 854,1	8,3	10,2
Sijoituslajille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	4,0			
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon	157,9	1 854,1	8,5	10,4

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoon = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

31.3.2005

Sijoitusjakauma käyvin arvoin	31.12.2004		31.12.2003	
	milj. euroa	%	milj. euroa	%
Lainasaamiset, muut saamiset 1) 2)	77,2	3,9	90,0	5,0
Joukkovelkakirjalainat 1)	764,9	38,8	575,8	31,9
ml. korkorahastot	812,9	41,2	637,5	35,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 1)	73,2	3,7	38,5	2,1
Osakkeet ja osuudet	610,0	30,9	649,7	36,0
pl. korkorahastot	561,9	28,5	588,0	32,6
Kiinteistösijoitukset 2)	446,0	22,6	449,3	24,9
Sijoitukset yhteensä	1 971,2	100,0	1 803,3	100,0

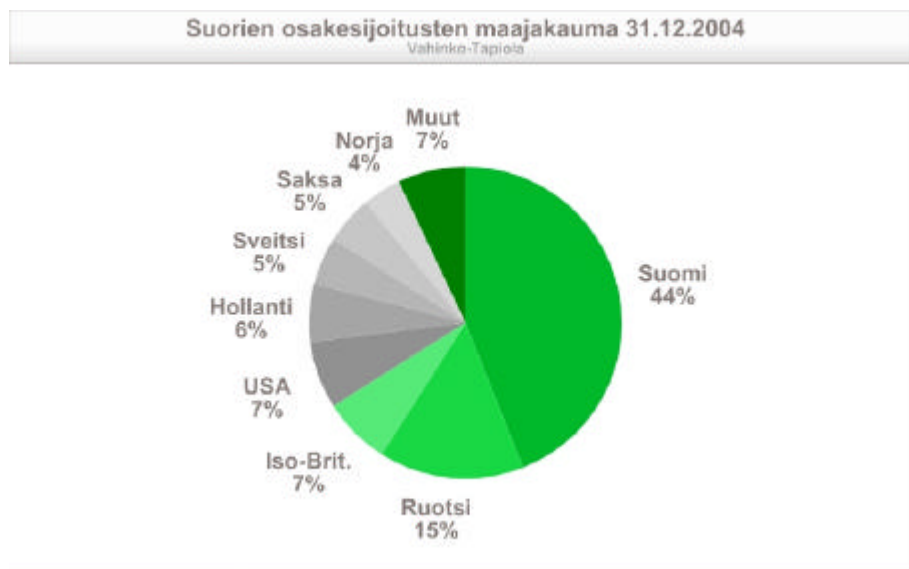
1) Sisältää kertyneet korot

2) Kaikki lainat omille kiinteistöille sisältyvät tässä kiinteistösijoituksiin

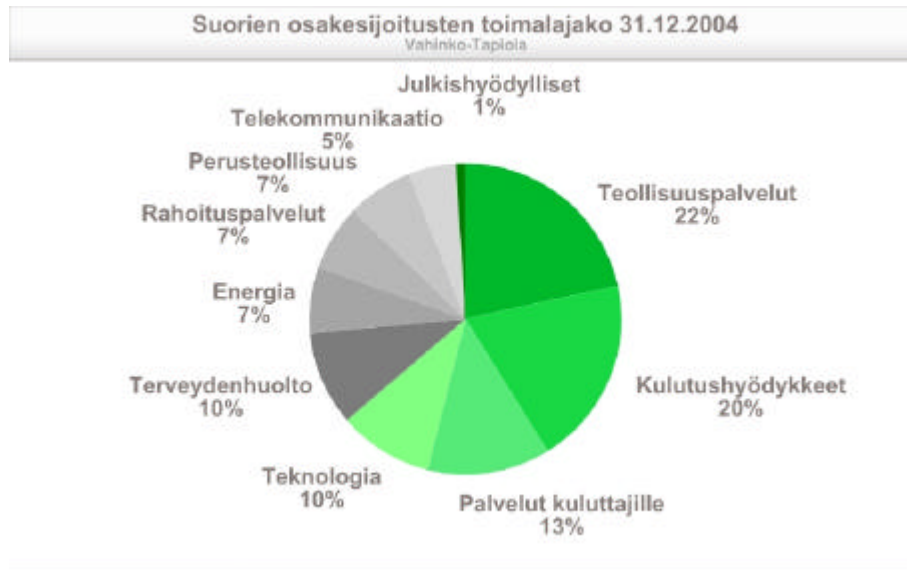
Osakesijoitukset

Vuoden 2004 lopussa Vahinko-Tapiolan osake- ja rahastosijoitukset olivat 610,0 miljoonaa euroa (649,7 milj. e). Osakesijoitukset ilman korkorahastoja olivat 561,9 miljoonaa euroa (588,0 milj. e) eli 28,5 prosenttia sijoitusjakaumasta. 50 suurinta osakesijoitusta vastasivat 85 prosenttia salkusta. Suomalaisten osakkeiden osuus laski vuoden aikana 49 prosenttiin (54 %). Suoria osakesijoituksia lisättiin muihin pohjoismaihin, Isoon-Britanniaan sekä euroalueelle, mm. Saksaan. Lisäsijoituksia tehtiin energia- ja rahoitussektorille, kun taas teollisuuspalveluyhtiöitä myytiin.

Vahinko-Tapiolan osake- ja rahastosijoitukset tuottivat 13,3 prosenttia (22,1 %) vuonna 2004. Tapiola Omaisuudenhoito Oy:n hoitamat suorat sijoitukset tuottivat 16,5 prosenttia, mikä on selvästi parempi tuotto kuin eurooppalaisen laajan kuudensadan yhtiön tuottoindeksi, jonka mukainen tuotto oli 12,2 prosenttia. Salkun riski eli volatilitteetti on ollut koko vuoden markkinariskiä alhaisempi. Hyvään tuottoon ylsivät erityisesti kotimaiset ja pohjoismaiset osakkeet. Osakesijoitukset euroalueen ulkopuolella on pääsääntöisesti suojattu valuutan osalta.

31.3.2005

Vahinko-Tapiolan 25 suurinta osakesijoitusta

Arvopaperi	Osuus osakesalkusta	31.12.2004
YIT-Yhtymä Oyj	4,7%	
Lassila & Tikanoja Oyj	3,3%	
Sanoma-WSOY Oyj	2,9%	
Nokia Oyj	2,7%	
Uponor Oyj	2,6%	
Total SA	2,4%	
Nokian Renkaat Oyj	2,4%	
UPM-Kymmene Oyj	2,3%	
Pfizer Inc.	2,2%	
Glaxosmithkline Plc	2,0%	
Fortum Oyj	2,0%	
Orkla ASA	2,0%	
Adidas-Salomon AG	2,0%	
Tietoenator Oyj	1,8%	
Amer-Yhtymä Oyj	1,8%	
Elisa Oyj	1,8%	
Vodafone Group Plc	1,7%	
SKF AB	1,7%	
Roche Holding AG	1,7%	
Kemira Oyj	1,6%	
Huhtamäki Oyj	1,6%	
UBS AG	1,5%	
Singulus Technologies AG	1,5%	
Novozymes A/S	1,5%	
Microsoft Corporation	1,5%	
25 yhteensä	53,3 %	

31.3.2005

Korkosijoitukset

Vuoden 2004 lopussa Vahinko-Tapiolan korkosalkun markkina-arvo mukaan lukien korkorahastot oli 812,9 miljoonaa euroa (637,5 milj. e). Valtion lainojen osuus salkusta oli 55 prosenttia, yrityslainojen osuus 15 prosenttia, vakuudellisten ja ns. julkisyhteisöjen 24 prosenttia sekä rahamarkkinasijoitusten osuus 5 prosenttia. Korkosalkun keskimääräinen pääomilla painotettu luottoluokitus oli hyvällä tasolla AA+. Yrityslainojen keskimääräinen pääomilla painotettu luottoluokitus oli A-, vakuudelliset ja julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat mukaan lukien AA-. Vuoden lopussa salkun modifioitu duraatio oli noin 4 sisältäen myös rahamarkkinainstrumentit. Tämä tarkoittaa sitä, että korkojen laskiessa tai noustessa yhdellä prosenttiyksiköllä salkun markkina-arvo muuttuu vastaavasti noin 4,0 prosentilla. Vuoden aikana korkoriskiä suojattiin johdannaisten avulla.

Vahinko-Tapiolan korkosijoitukset tuottivat 6,4 prosenttia (5,1 %) vuonna 2004. Vuoden aikana ns. alhaisen luottoluokituksen sijoitukset eli high yield -sijoitukset tuottivat erityisen hyvin, myös korkeamman luottoluokituksen yrityslainat tuottivat paremmin suhteessa valtion lainoihin. Yrityslainojen suhteellinen hinnoittelu nousi voimakkaasti vuoden aikana, joten niiden osuutta korkosalkussa vähennettiin ja vastaavasti ns. vakuudellisten sekä julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainojen painoa lisättiin.

31.3.2005

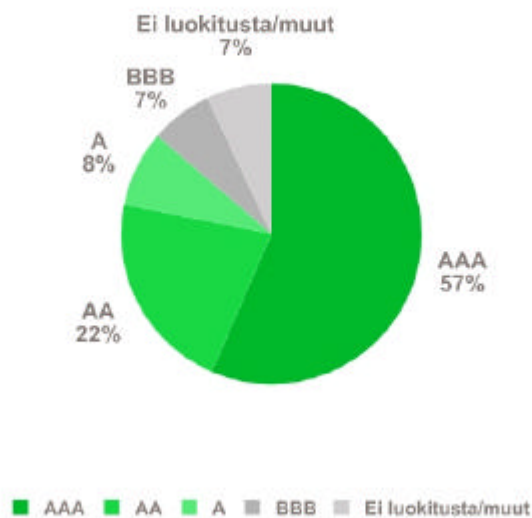
Korkosijoitukset lainatyypeittäin 31.12.2004

Vahinko-Tapiola

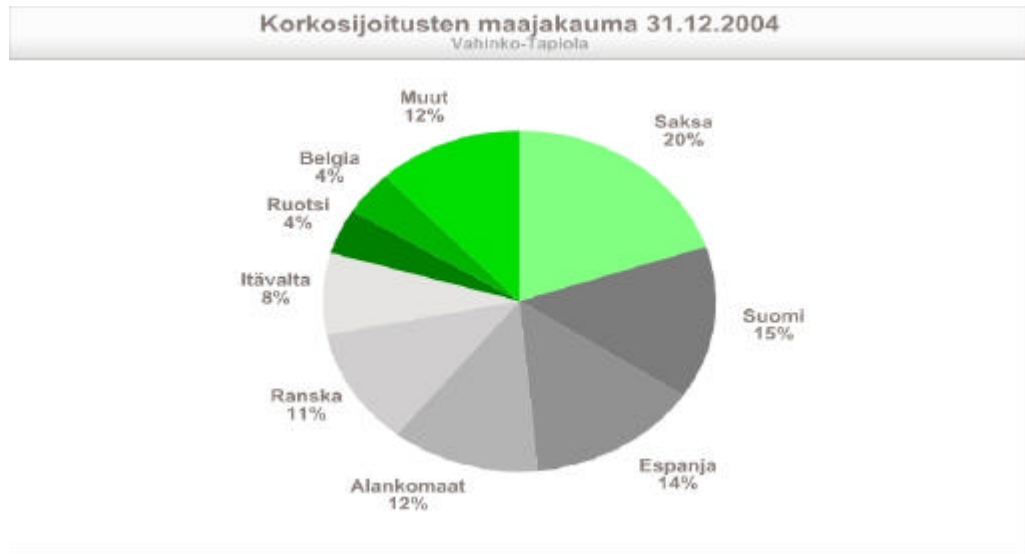

Korkosijoitukset luottoluokituksittain 31.12.2004

Vahinko-Tapiola

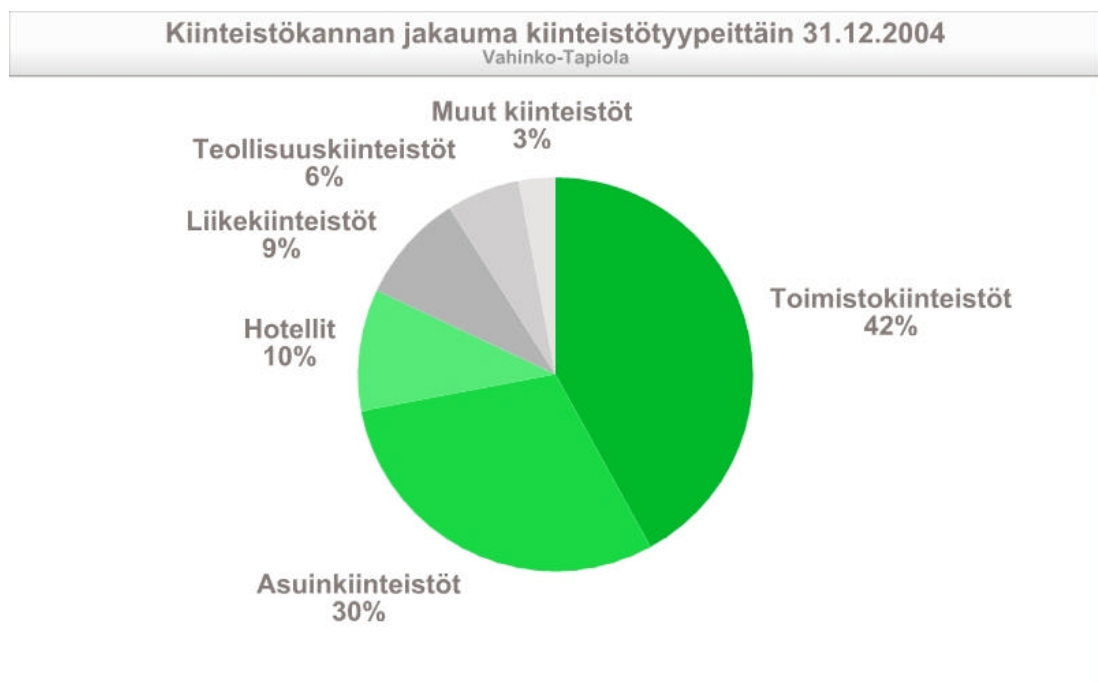

31.3.2005

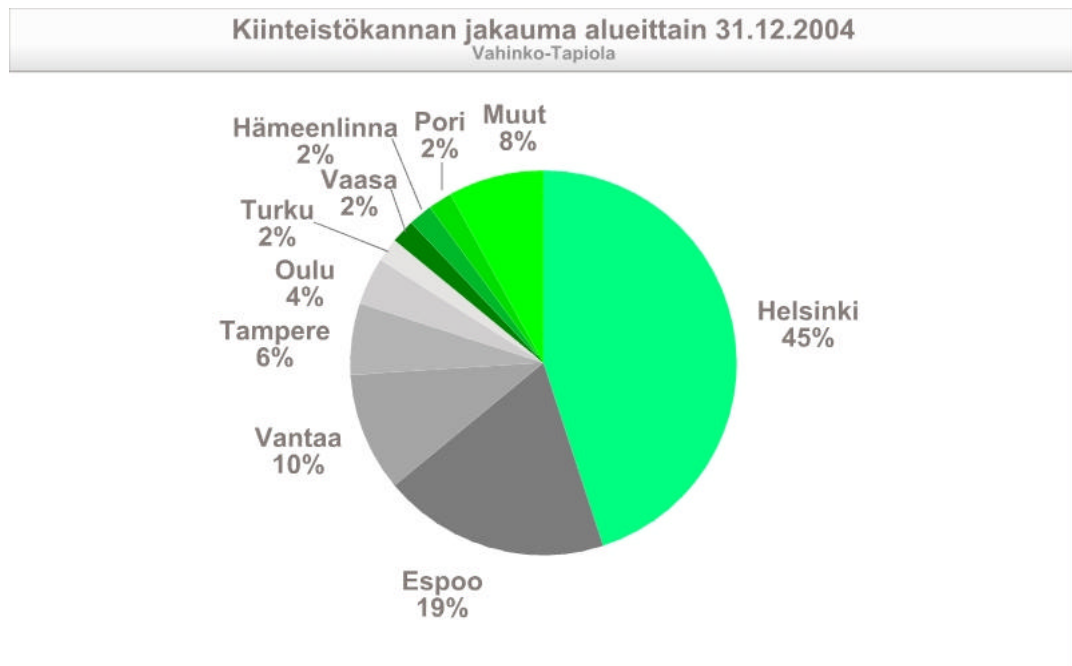

Kiinteistösijoytukset

Vahinko-Tapiolan kiinteösijoytusten käypä arvo pieni ni noin 3,3 miljoonaa euroa vuoden 2004 aikana. Kiinteösijoytukset olivat yhteensä 446,0 miljoonaa euroa eli 22,6 prosenttia sijoytuksista. Merkittävimpiä myyntejä olivat asuntokohteiden myynnit ja Kiinteistö Oy Kuopion Grand Hotel:n osuuden myynti. Merkittävimät lisäykset olivat lisäosuudet toimistokohteista Helsingissä Oy Kaisaniemenkatu 1:stä ja Helsingin Autotalo Oy:stä sekä investoinnit käynnissä oleviin hankkeisiin. Kiinteösijoytöjen tuotto käyvin arvoin oli 6,2 prosenttia (5,0 %). Kiinteösijoytöjen keskimääräinen tyhjyysaste nousi 7,6 prosenttiin (6,0 %).

31.3.2005

Kiinteistökannan arvot, tuotot ja tyhjiillään olevat tilat 31.12.2004

Kiinteistötyyppi	Käypä arvo 1000 euroa	Käypä arvo euroa/m ²	Nettotuotto 1000 euroa	Nettotuotto %	Vuokrattava huoneistoala m ²	Vajaakäyttöaste %
Toimitilakiinteistöt						
Toimistokiinteistöt	143 578	1 940	9 030	6,3	74 028	10,0
Liikekiinteistöt	39 056	1 313	3 311	8,5	29 756	2,6
Teollisuuskiinteistöt	24 715	546	1 826	7,4	45 305	18,0
Hotellit	44 452	1 177	3 490	7,9	37 768	1,5
Yhteensä	251 800	1 348	17 657	7,0	186 857	9,0
Asuinkiinteistöt *)	111 962	1 624	5 309	4,7	68 925	4,8
Muut kiinteistöt ja tilat						
Rakenteilla olevat, kesken vuotta hankitut ja muut	33 973					
Yhteensä	33 973				14 062	
Oma käyttö	48 238				31 561	
Kiinteistökanta	445 973				301 404	

*) Asuinkiinteistöjen nettotuottoihin on lisätty valtion maksamaa korkotukea 133 483 euroa
 Kiinteistöindeksin (KTI) mukainen kokonaistuotto 6,4 %
 Keskimääräinen vajaakäyttöaste vuoden aikana 7,6 %

Lainat

Lainasaamisten osuus koko sijoituskannasta on edelleen vähentynyt. Lainakannan pääpaino oli yritysten tarpeeseen räätälöidyissä sijoituslainoissa ja omien kiinteistöjen lainoissa. Lainasaamiset tuottivat 3,1 prosenttia (3,9 %). Lainojen kysyntä ei vuonna 2004 poikennut aikaisempien vuosien kysynnästä.

31.3.2005

HENKILÖSTÖ

Tapiola-ryhmän uusi henkilöstöpolitiikka 2006 hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 18.10.2004. Henkilöstöpolitiikalla luodaan edellytyksiä toiminnan tuloksellisuudelle ja palvelukyvyille.

Henkilöstön määrä ja rakenne

Yhtiön henkilöstö on työsuhteessa paitsi Vahinko-Tapiolaan myös Keskinäiseen Eläkevakuutusyhtiöön Tapiolaan, Keskinäiseen Henkivakuutusyhtiöön Tapiolaan ja Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolaan. Tapiola-ryhmän vakuutusyhtiöiden yhteisin resurssien tuotetuista palveluista saadut erät pienentävät liikekuluja.

Tapiola-ryhmän kasvu sekä laajentuminen pankkitoimintaan lisäsi henkilöstön määrää. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä koko Tapiola-ryhmässä on kasvanut vuoden alusta yhteensä 94 henkilöllä ollen 2 205 henkeä (2 111 henkeä).

Palkitseminen

Tapiola-ryhmän palkitsemisjärjestelmiä on kehitetty viime vuosina.

Tapiola-ryhmän johdon ja tes:in yläpuolisten palkat perustuvat finanssitoimialan benchmarking-tietoa hyödyntäen tehtyyn Hay -luokitukseen ja pisteytykseen. Palkkaryhmiin kuulumattomien henkilöiden työn vaatavuusjärjestelmän (HAY) arviointi toteutettiin osittain jo vuonna 2003 ja vuonna 2004 työtä on jatkettu.

Tulospalkkiojärjestelmä on keskeinen osa Tapiolan palkitsemisjärjestelmiä. Tulospalkkaus on otettu käyttöön vaiheittain. Se koskee koko organisaatiota lukuun ottamatta ylintä johtoa ja toimii osana johtamisjärjestelmää. Pääkonttorin tulospalkkion määrä on enintään 7 prosenttia vuosipalkkasummasta. Käytännössä toteumat ovat olleet keskimäärin 4 prosenttia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tuloskeskustelussa. Alueorganisaation palkkausjärjestelmissä on erilaisia tuloksellisuudesta palkitsevia osia, joiden osuus vaihtelee muutamasta prosentista noin puoleen kokonaispalkasta.

Tapiola-ryhmän ylin johto, johon kuuluvat hallituksen päätoimiset jäsenet, varajäsenet, toimitusjohtajat ja varatoimitusjohtajat, kuuluu johdon tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Lisäksi johdon tulospalkkiojärjestelmään piirissä ovat muut johtajat tai heihin rinnastettavat, yksikönjohtajat tai heihin rinnastettavat, sekä aluejohtajat ja apulaisjohtajat tai heihin rinnastettavat. Tulospalkkion määrä oli vuonna 2004 enintään 30 % vuosipalkasta, käytännössä toteumat ovat keskimäärin noin puolet enimmäismäärästä. Johdon tulospalkkio perustuu yhtiökohtaisten kolmen vuoden strategisten tavoitteiden ja vuositavoitteiden sekä henkilökohtaisten tavoitteiden toteutumiseen.

Tapiola-ryhmän vuonna 1991 perustettuun henkilöstörahastoon siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä. Voittopalkkion suuruuteen vaikuttaa muun muassa Tapiola-ryhmään kuuluvien yhtiöiden tulos ja markkinaosuuksien kasvu. Vuoden 2004 tulos oli erinomainen ja siirto henkilöstörahastoon täysimääräinen 3 prosenttia palkkasummasta. Vahinko-Tapiolan osuus Tapiola-yhtiöiden henkilöstörahastoon siirrettävästä voittopalkkiosta oli 1 353 070,00 euroa. Voittopalkkiosiirto on laskettu ennakoarvion mukaisena ja sisältyy tuloslaskelmaerään muut kulut.

KOKONAISLIIKEKULUT

Vahinko-Tapiolan konsernin tuloslaskelman liikekulut nousivat edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 7,4 prosenttia ollen 106,9 miljoonaa euroa (99,6 milj. e). Nousua selittää useampia vuosia jatkunut konsernin henkilöstömäärän kasvu. Maksetut myyntipalkkiot nousivat edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 1,2 miljoonaa euroa 13,3 miljoonaan euroon (12,0 milj. e), mikä johtuu emoyhtiö Vahinko-Tapiolan hyvästä uusmyynnin kehityksestä. Liikekulujen suhde maksutuottoihin eli liikekulusuhde oli 21,9 prosenttia (22,8

31.3.2005

%). Toimintakulut, eli liikekulut ja korvaustoiminnan hoitokulut, nousivat 7,6 prosenttia 131,1 miljoonaan euroon (121,8 milj. e). Toimintakulusuhde eli liikekulut ja korvaustoiminnan hoitokulut suhteutettuna vakuutusmaksutuottoihin sen sijaan aleni 26,8 prosenttiin (27,9 %). Konsernin kokonaisliikekulut olivat 144,4 miljoonaa euroa (134,3 milj. e), missä on nousua edellisvuoteen 7,6 prosenttia.

Vahinko-Tapiolan emoyhtiön tuloslaskelman liikekulut nousivat edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 7,4 prosenttia ollen 103,6 miljoonaa euroa (96,4 milj. e). Palkat ja palkkiot nousivat 4,8 miljoonaa euroa 58,4 miljoonaan euroon (53,6 milj. e). Nousua selittää useampia vuosia jatkunut henkilöstömäärän kasvu sekä maksettujen myyntipalkkioiden nousu uusmyynnin hyvän kehityksen johdosta. Jälleenvakuutuslaskelmia maksettiin 1,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Liikekulusuhde oli 21,2 prosenttia (22,1 %). Toimintakulusuhde oli 26,1 prosenttia (27,5 %).

Korvaustoiminnan hoitokulut, jotka sisältyvät tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin, kasvoivat 2,9 prosenttia ollen 24,1 miljoonaa euroa (23,4 milj. e).

Sijoitustoiminnan hoitokulut, jotka sisältyvät tuloslaskelmassa sijoitustoiminnan kuluihin, alenivat edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta 29,6 prosenttia ollen 2,2 miljoonaa euroa (3,1 milj. e).

Tuloslaskelman muiden kulujen määrä oli 2,8 miljoonaa euroa (1,3 milj. e). Nousua selittää se, että tuloslaskelmaerään kirjataan mm. Vahinko-Tapiolan tytäryhtiölleen Tapiola Pankille tuottamien palvelujen aiheuttamat kulut. Erään sisältyy myös henkilöstörahasiirto, jonka tulosvaikutus oli 2,0 miljoonaa euroa.

Kokonaisliikekulut, jotka sisältävät poistoja 6,0 miljoonaa euroa (6,1 milj. e), olivat 132,8 miljoonaa euroa (124,6 milj. e), missä on nousua edellisvuoteen 6,6 prosenttia.

MUUT TUOTOT JA KULUT

Vahinko-Tapiola tuottaa Tapiola Pankki Oy:lle mm. markkinointi-, tiedotus-, lakiasia-, tietohallinto-, henkilöstö- ja sisäisen tarkastuksen palveluita sekä Tapiola Rahastoyhtiö Oy:lle ja Tapiola Omaisuushoito Oy:lle edellä mainittujen palveluiden lisäksi taloushallintopalveluita.

Palvelujen myynnistä saatavat tuotot kirjataan tuloslaskelmaerään muut tuotot ja niiden tuottamisesta aiheutuneet kulut kirjataan tuloslaskelmaerään muut kulut.

TILIKAUDEN TULOS

Vahinko-Tapiolan konsernin liikevoitto oli 102,4 miljoonaa euroa (37,6 milj. e). Tuloslaskelma osoittaa 47 935 233,27 euron voittoa. Taseen loppusumma oli 2 085 035 484,10 euroa (1 744 992 315,04 e).

Emoyhtiö Vahinko-Tapiolan liikevoitto oli 115,1 miljoonaa euroa (48,9 milj. e). Tuloslaskelma osoittaa 57 069 764,30 euron voittoa. Taseen loppusumma oli 1 887 457 890,99 euroa (1 715 285 817,50 e).

VAKAVARAISUUS

Vahinko-Tapiolan konsernin käyvin arvoin laskettu toimintapääoma oli 617,7 miljoonaa euroa (559,4 milj. e) ja vakavaraisuuspääoma 1 082,3 miljoonaa euroa (985,8 milj. e). Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky laski 221,3 prosenttiin (226,0 %).

Emoyhtiö Vahinko-Tapiolan käyvin laskettu toimintapääoma oli 614,9 miljoonaa euroa (551,2 milj. e) ja vakavaraisuuspääoma 1 057,4 miljoonaa euroa (958,6 milj. e). Yhtiön vakavaraisuutta kuvaava vastuunkantokyky aleni 216,2 prosenttiin (219,7 %).

31.3.2005

PANKKITOIMINTA

Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö Tapiola Pankki Oy avattiin helmikuussa. Toiminnan käynnistäminen on edennyt suunnitellun mukaisesti. Vuoden 2004 lopussa pankilla oli yli 26 000 asiakasta. Sekä otto- että antolainautavoitteet saavutettiin. Katsauskauden rahoituskate oli 1,4 miljoonaa euroa voitollinen ja tulos 10,8 miljoonaa tappiollinen, mikä on toimintasuunnitelman mukaista tappiota pienempi. Vakavaraisuussuhde oli 26,9 prosenttia (103,3 %) vähimmäisvaatimuksen ollessa 8 prosenttia.

Tilikauden aikana toteutettiin pankin perustamissuunnitelman mukainen 18,0 miljoonan euron osakepääoman korotus siten, että osakepääoma korotettiin 8,0 miljoonasta eurosta 13,0 miljoonaan euroon ja 13,0 miljoonaa euroa kirjattiin ylikurssirahastoon. Ylikurssirahaston määrä on korotuksen jälkeen 33,0 miljoonaa euroa. Vahinko-Tapiolan osuus osakepääoman korotuksesta oli 3,7 miljoonaa euroa ja ylikurssirahastosiirrosta 9,7 miljoonaa euroa.

YHTEISKUNTAVASTUU

Tapiola-ryhmä laatii vuosittain erillisen Yhteiskuntavastuuraportin. Vakuutustoiminnan luonteesta johtuen vakuutusyhtiöissä taloudellinen vastuu on mitä suurimmassa määrin myös sosiaalista vastuuta.

Vahinkovakuutusyhtiöllä on tärkeä yhteiskunnallinen tehtävä lakisääteisen työtaturma- ja liikennevakuutuksen toimeenpanijoina. Vakuutusyhtiöt tarjoavat lisäksi mahdollisuutta sosiaaliturvan täydentämiseen vapaaehtoisilla vakuutuksilla.

Taloudellisen vastuun osalta Vahinko-Tapiola haluaa olla vakavaraisuudeltaan maan parhaisiin kuuluva vahinkovakuutusyhtiö, mikä varmistaa pitkäjänteisen sijoitus- ja asiakasetupolitiikan. Myös konsernin finanssipalveluyritysten toimintaperiaatteina ovat kustannustehokkuus ja vakaa taloudellinen pohja.

Sijoitustoiminnassa tärkein periaate on turvaavuus ja tuottavuus. Sijoituskohteita valittaessa Vahinko-Tapiola pyrkii välttämään kohteita, joiden arvomaailma on ristiriidassa sen omien arvojen kanssa.

Sosiaaliseen vastuullisuuteen katsotaan kuuluvan Vahinko-Tapiolan vastuu ihmisistä ja yhteisöistä sekä toiminta yhteistyöverkoissa. Tapiola noudattaa pitkäjänteistä, vastuullista henkilöstöpolitiikkaa. Yhtiön johto ja henkilöstön edustajat pyrkivät tiiviissä yhteistyössä löytämään ratkaisuja työpaikkojen säilyttämiseen ja lisäämiseen tehokkuutta koko ajan kuitenkin parantaen.

YMPÄRISTÖVASTUU

Vakuutus- ja finanssitoiminta ei toimialana juurikaan rasita ympäristöä. Riskienhallinta- ja vakuutuspalveluilla Vahinko-Tapiola voi kuitenkin auttaa asiakasyrityksiä niiden omien ympäristötavoitteiden edistämiseksi. Vahinko-Tapiola on myös merkittävä kiinteistöjen omistaja ja rakennuttaja. Myös sijoitustoiminnassa on välillisesti mahdollista vaikuttaa ympäristöön. Ympäristötoiminnan hyvä hoito säästää kustannuksia ja on kestävä panos tulevaisuuden hyväksi. Ympäristötoimintaa Tapiola-ryhmässä koordinoi ympäristöryhmä, jonka hallinto on järjestetty osaksi Tapiolan yritysturvallisuutta. Alueoimistoihin on nimetty alueelliset ympäristövastaavat. Tapiola-ryhmä liittyi vuonna 2001 YK:n ympäristöohjelman UNEP:in finanssialoja koskevaan ympäristösitoumukseen, joka edellyttää kestävä kehityksen periaatteiden noudattamista. Ympäristöstrategia 2006 pohjalta käynnistettiin vuonna 2004 uusien kolmivuotisten ympäristöohjelmien valmistelu sekä Tapiola-ryhmälle yhteisesti että erikseen pääkonttoritoiminnoille ja aluekiinteistöille.

31.3.2005

YHTIÖN HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ**Omistaja-asiakkaan vaikuttamiskeinot**

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan vakuutuksenottaja eli palvelun käyttäjä on yhtiön osakas ja hänellä on oikeus vaikuttaa ja käyttää omistajan valtaa. Omistaja-asiakas voi vaikuttaa osallistumalla yhtiökokoukseen, joka on keskinäisen yhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokouksessa omistajien edustajat mm. valitsevat hallintoneuvostojen jäsenet. Vakuutuksenottajia edustavat hallintoneuvoston jäsenet valitsevat yhtiölle hallituksen.

Yhtiökokous

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet sekä tilintarkastajat vakuutuksenottajien ja hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunnan ehdotusten perusteella. Hallintoneuvoston jäseniä valittaessa pyritään siihen, että kokoonpano vastaisi yhtiön asiakaskannan rakennetta asiakaslohkokohtaisen ja alueellisen maksutulojakauman mukaan. Vahinko-Tapiolan hallintoneuvostoon kuuluu 26 jäsentä.

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan yhtiökokous pidettiin 29.4.2004. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2003.

Yhtiökokouksessa hallintoneuvostoon valittiin uudelleen Veikko Hannus, Kari Jalas, Raimo Leivo, Ahti Manninen, Juhani Sormaala ja Olli Vuorio. Uusina jäseninä valittiin Suomen Posti Oyj:n talous- ja rahoitusjohtaja Vesa Vertanen Helsingistä ja Tapiola-ryhmän henkilöstön edustajana yhteyspäällikkö Heikki Kannainen Helsingistä. Jäsenten toimikausi on kolmivuotinen.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 3.6.2004. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtajaksi silmälääkäri, hallituksen puheenjohtaja Pentti Sihvola Kuopiosta ja varapuheenjohtajaksi maanviljelysneuvos Reino Penttilä Nurmosta. Hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa vuonna 2004. Kokouksiin osallistui keskimäärin 77 prosenttia jäsenistä.

Hallintoneuvoston jäsenille maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.

Tapiola-ryhmän hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuva **hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta** valvoo koko Tapiola-ryhmän toimintaa ja valmistelee hallintoneuvostojen käsittelyyn tulevia asioita.

Tapiola-ryhmän hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuva yhteistyövaliokunta on perustanut vuonna 2004 tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan, joiden tehtävänä on avustaa yhteistyövaliokuntaa Tapiola-ryhmän toiminnan valvontatehtävissä. Yhteistyövaliokunta kokoontui vuonna 2004 kahdeksan kertaa.

Tarkastusvaliokuntaan valitaan kolme jäsentä vuodeksi kerrallaan. Tarkastusvaliokunnan valvontatehtäviin kuuluu mm. vakavaraisuuden, riskienhallinnan sekä lakien ja määräysten noudattamisen valvonta; taloudellisen raportoinnin valvonta; tilintarkastajien työn ja riippumattomuuden seuranta; sekä sisäisen tarkastuksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnit. Valiokunta kuulee vähintään kerran vuodessa yhtiön vastuullista matemaatikkoa, valvontatilitarkastajaa vähintään kaksi kertaa vuodessa ja sisäisen tarkastuksen päällikköä vähintään kerran vuodessa. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuonna 2004 kolme kertaa.

Palkitsemisvaliokuntaan valitaan kolme jäsentä vuodeksi kerrallaan.

Palkitsemisvaliokunnan tehtäviin kuuluu mm. valmistella ehdotukset vakuutusyhtiöiden hallitusten jäsenten ja varajäsenten palkitsemis- ja etuusasioissa ja toimi- ja työsuhteasioissa sekä kokonaisjärjestelmänä että yksittäistapauksissa hallintoneuvostojen puheenjohtajien ja

31.3.2005

varapuheenjohtajien päätettäväksi yhteistyövaliokunnan kokouksessa; kehittää vakuutusyhtiöiden hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkitsemisjärjestelmää käyttäen myös hyväksi ulkopuolista benchmarking -tietoa sekä seurata koko Tapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän kehittämistä. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuonna 2004 kerran.

Hallitus

Vahinko-Tapiolan hallitukseen kuuluu neljä varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä. Hallituksen jäsenellä tulee vakuutusyhtiölain mukaan olla sellainen yleinen vakuutustoiminnan tuntemus kuin on tarpeen vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Hallituksen varsinaiset jäsenet ovat päätoimisia ja samoja henkilöitä sekä Vahinko-Tapiolassa että Tapiolan henkivakuutusyhtiöissä. Hallitusten puheenjohtajana toimii Tapiolan pääjohtaja Asmo Kalpala. Hallitus kokoontui 18 kertaa vuonna 2004. Kokouksiin osallistui 100 prosenttia jäsenistä.

Varsinaisilla jäsenillä on hallitustehtäviensä lisäksi vastuu yhtiöryhmän palveluista eri asiakasryhmille: yksityistalouksille sekä yrityksille, suurasiakkaille ja yhteisöille sekä pankki-, säästö- ja sijoittaja-asiakkaille.

Hallitukselle maksetut palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset ovat tuloslaskelman liitteessä 3.

Toimitusjohtaja

Hallitus valitsee yhtiölle toimitusjohtajan hoitamaan yhtiön asioita hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajalla tulee vakuutusyhtiölain mukaan olla tarvittava vakuutustoiminnan tuntemus vakuutusyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen. Vahinko-Tapiolan toimitusjohtajana toimii Juha Seppänen ja hänen sijaisenaan varatoimitusjohtaja Antti Calonius.

Vuonna 2004 toimitusjohtajalle maksettu palkkaa ja luontoisedut olivat yhteensä 150 979,00 euroa ja tulospalkkio 19 452,00 euroa. Tulospalkkion enimmäismäärä on 30 prosenttia vuosipalkasta. Toimitusjohtajan eroamisikä on 63 vuotta. Toimisuhteen ennaikaisesta päättämisestä on sovittu 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Yhtiö- ja yksikköjohtoryhmät

Yhtiöiden johtoryhmien tarkoituksena on avustaa toimitusjohtajia ja toimia yhtiöiden neuvottelu- ja päätöksentekoeleiminä. Niiden tehtävät määritellään hallituksissa vahvistetuissa työjärjestyksissä.

Neuvottelukunnat

Neuvottelukunnat toimivat asiakaskunnan ja yhtiöryhmän välisenä hallintoa täydentävänä vuorovaikutuskanavana. Niiden tehtävänä on mm. edistää asiakasnäkökulman esilläpitoa yhtiöryhmän toiminnassa ja tehdä hallituksille aloitteita palvelujen kehittämiseksi. Alueellisia neuvottelukuntia on 20 ja ne ovat lähinnä maakuntakohtaisia. Maa- ja metsätalouden-, PK -yritysten- ja pankin neuvottelukunnan jäsenet ovat eri puolilta Suomea. Puolet niiden jäsenistöstä on mukana myös alueellisen neuvottelukunnan toiminnassa. Neuvottelukunnissa on sääntöjen mukaan 9–15 jäsentä joiden toimikausi on kolmivuotinen. Yhtiöryhmän hallitusten yhteinen kokous nimittää neuvottelukunnat vuosittain, sillä erovuorossa on joka vuosi kolmasosa jäsenistä. Jäseniä neuvottelukunnissa on yhteensä 282.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastus avustaa ylintä johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa tarkastusta. Se arvioi toiminnan suoritustasoa, tehokkuutta, sisäisen ohjauksen ja valvonnan riittävyttä, riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta sekä lakien, viranomaismääräysten ja sisäisten ohjeiden noudattamista.

31.3.2005

Sisäinen tarkastus on organisoitu pääjohtajan alaisuuteen.

Tilintarkastus

Yhtiökokous valitsee kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastusta varten tilintarkastajat sekä varatilintarkastajat.

Yhtiökokouksessa valittiin varsinaisiksi tilintarkastajiksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja KHT-tilintarkastaja Pekka Nikula. PricewaterhouseCoopers Oy:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana Tapiola-ryhmässä toimii KHT-tilintarkastaja Matti Nykänen. Varatilintarkastajina valittiin jatkamaan KHT-tilintarkastajat Barbro Löfqvist ja Mirja Tonteri. Vakuutusyhtiölain edellyttämäksi valvontatilintarkastajaksi vakuutusyhtiöihin nimettiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy ja sen sijaiseksi KHT-tilintarkastaja Pekka Nikula.

Lakisääteisen tilintarkastuksen palkkiot perustuvat vuosisuunnitelmaan ja laajennetun tarkastuksen palkkiot tarkastuskohtaiseen suunnitelmaan. Vuonna 2004 edellä tarkoitetut palkkiot olivat yhteensä 313 957,63 euroa.

Viranomaistarkastus

Vahinko-Tapiola on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Virasto valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Virasto seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö Tapiola Pankki Oy on julkisen valvonnan alainen luottolaitos, jota valvoo Suomen Pankin yhteydessä toimiva Rahoitustarkastus (Rata). Valvontatyössään Rata arvioi valvottavien taloudellista tilaa, riskiasemaa, riskinkantokykyä sekä riskien hallintajärjestelmiä. Rata korostaa omistajien ja johdon vastuuta valvottavan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valvonnalla pyritään varmistamaan, että valvottavilla on riittävät taloudelliset ja muut edellytykset harjoittaa toimintaa ja että ne noudattavat päätöksenteossaan asianmukaisia menettelytapoja.

TILIKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

VVO-yhtymä Oy (VVO) ja Vahinko-Tapiola sopivat 3.1.2005 pääosin korkotukirahoitteisten vuokra-asuntojen kaupoista. Näin ollen VVO:lle mydyt kohteet tulevat jatkossakin säilymään vuokra-asuntoina. Kaupalla pyrittiin uudistamaan kiinteistösijoitusten rakennetta.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Asiakaspalvelun kannalta lähitulevaisuuden keskeisimmät kehittämishankkeet ovat uuden korvauspalvelumallin käytön asteittainen laajentaminen koko maahan sekä vakuutus- ja korvauskäsittelyruuhkien purkaminen niissä työpisteissä, joissa käsittelyajat ovat liian pitkät.

Taloudellisen tuloksen osalta jatketaan toimenpiteitä kannattavuuden parantamiseksi erityisesti yritysvaluuttavakuutuksen osalta.

Toimenpiteitä tuottotehokkuuden parantamiseksi jatketaan edelleen koko yhtiöryhmässä.

Vuosi 2005 alkaa korkomarkkinoiden näkökulmasta hyvin epävarmoissa merkeissä. Korot ovat laskeneet historiallisen alhaisille tasoille ja tuottotavoitteiden saavuttaminen alkaa olla entistä vaikeampaa. Euroalueen pitkien korkojen nousupaineet ovat kuitenkin edelleen rajalliset. Suidanteiden heikkeneminen ja euron vahvistuminen toimivat tehokkaina vastavoimina mahdollista korkojen nousua vastaan. Euroopan keskuspankki jatkaa kevyen rahapolitiikan linjaa, jonka seurauksena myös lyhyet korot pysyvät alhaisina. Osakemarkkinoiden näkymät säilyvät myös haastavina. Yritysten tuloskasvun hidastuminen ja yhä korkealla pysyttelevä öljyn hinta ovat riskejä osakemarkkinoiden tulevalle hintakehitykselle. Vaihtoehdot ovat

31.3.2005

kuitenkin vähissä ja riskittömän koron alhaisuus pakottaa sijoittajat ottamaan riskejä. Tässä tilanteessa yritysvalinnan merkitys korostuu entisestään, koska useilla arvostusmittareilla tarkasteltuna osakkeet omaisuusluokkana vaikuttavat kalliilta. Asuntomarkkinoilla asuntojen hintakehitys säilyy vakaana, eikä suuria heilahduksia tulla näkemään ainakaan seuraavan kahdentoista kuukauden aikana. Kiinteistömarkkinoilla toimitilakysyntä elpyy, mutta suurehko vapaiden tilojen määrä hillitsee vuokrien kasvua myös lähitulevaisuudessa.

31.3.2005

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

RISKIENHALLINTA

Tapiola-ryhmässä on valmistunut 'Tapiola-ryhmän riskienhallintapolitiikka ja vastuut' -asiakirja. Asiakirja sisältää riskienhallinnan pääperiaatteet ja vastuunjaot, joita noudatetaan Tapiola-ryhmän yhtiöissä pyrittäessä tunnistamaan, arvioimaan, priorisoimaan, rajoittamaan ja valvomaan strategisiin ja operatiivisiin tavoitteisiin liittyviä riskejämme.

Vahinko-Tapiolan hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnasta. Hallitus määrittää eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Riskienhallintasuunnitelmat käsiteltiin ja hyväksyttiin joulukuussa 2003 yhtiön hallituksessa ja johtoryhmässä. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät eri tahojen vastuut ja velvollisuudet on dokumentoitu hallituksen hyväksymiin sisäisen valvonnan toimintaperiaatteisiin.

Liiketoimintayksiköt tunnistavat ja analysoivat toimintaa tai tavoitteita uhkaavat riskit sekä strategia- ja vuosisuunnittelun yhteydessä että päivittäisessä toiminnassa. Riskeihin varautumisen tärkeys arvioidaan analysoimalla niiden toteutumisen todennäköisyyden lisäksi mahdollisesta realisoitumisesta aiheutuvia vaikutuksia. Liiketoimintayksiköt vastaavat omaan toimintaansa liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Tunnistetut riskit dokumentoidaan riskienhallintasuunnitelmiin, jotka laaditaan erikseen yhtiölle sekä yhtiöryhmätöiminnälle. Riskienhallintasuunnitelmissa kuvataan liiketoiminnan riskit, riskeihin liittyvät varautumissuunnitelmat sekä valvontavastuut.

Riskienhallinnan valvonta on vastuutettu aina muulle kuin operatiivisesta toiminnasta vastaavalle taholle. Sisäinen tarkastus tukee johtoa ja hallitusta valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

VAKUUTUSLIIKKEEN RISKIEN HALLINTA

Vakuutusliikkeen merkittävimmät riskit liittyvät vakuutusten merkintäpolitiikkaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen ja kattavuuteen sekä vakuutusteknisen vastuuvelan riittävyyteen. Näiden lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski on vastuuvelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriski.

Vahinko-Tapiolan vastuulle tulevia riskejä valittaessa noudatetaan yhtiölle vahvistettua merkintäpolitiikkaa, jossa määritellään mm. millaisia vakuutusriskejä voidaan merkitä, mitkä ovat vakuutusmäärien suuruudet ja mitkä ovat suurimpien yksittäisten riskien merkintä- ja jälleenvakuuttamisen periaatteet. Vakuutustuotteiden hinnoittelussa otetaan huomioon lakisääteisissä vakuutuksissa omien tilastojen lisäksi koko Suomen vahinkotilastot ja muissa vakuutuksissa omat vahinkotilastot. Vakuutusten merkintään ja hinnoitteluun liittyvää riskiä pyritään pienentämään vakuutustuotteiden ja erityisesti yritysasiakkaiden kannattavuus- ja vahinkokehitysseurannalla.

Muun muassa suhdannevaihtelusta ja erilaisista satunnaisista tekijöistä johtuvaa korvauskulujen heilahtelua hallitaan vuosittain Vahinko-Tapiolan hallituksen vahvistaman jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutusuojien hankintaohjeen avulla. Näissä otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, omavastuut sekä riskien mahdollinen kumulaatio ja asetetaan vakuutusluokkakohtaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisistä riskeistä. Vahinko-Tapiola hyväksyy jälleenvakuuttajiksi vain luottoluokitukseltaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään A. Tämän lisäksi Vahinko-Tapiolan hallitus on asettanut limiitit sille, kuinka paljon yksittäisen

31.3.2005

jälleenvakuuttajan osuus voi olla koko menevästä jälleenvakuutuksesta tai yksittäisestä jälleenvakuutusosuudesta. Suurin osa jälleenvakuutusohjelmista on suhteellista jälleenvakuutusta.

Vakuutusteknisen vastuuvelan riittävyysriski liittyy erityisesti sellaisiin vakuutuslajeihin, joissa suoritetaan pitkäaikaisia jopa elinikäisiä toistuvaiskorvauksia kuten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen eläkemuotoiset korvaukset tai joiden vahingot selviävät vasta vuosien kuluttua kuten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ammattitaudit (esimerkiksi asbestiperäiset sairaudet) tai vastuuvakuutus. Eläkemuotoisten korvausten vastuuvelan riittävyteen vaikuttaa käytetty kuolevuusmalli ja diskonttauskorkeus. Vahinko-Tapiolan soveltama kuolevuusmalli on Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Liikennevakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämä kohorttimalli, jossa kuolevuuteen vaikuttaa eläkkeensaajan iän ja sukupuolen lisäksi eläkkeensaajan syntymävuosi. Tämän ansiosta mallissa pystytään ottamaan huomioon nuorempien ikäluokkien odotettavissa oleva eliniän pidentyminen. Vahinko-Tapiolan käyttämä 3,0 prosentin diskonttauskorkeus eläkemuotoisissa korvauksissa on valittu turvaavasti ottaen huomioon vastuuvakoa kattavan omaisuuden odotettavissa olevat sijoitustuotot. Muita kuin eläkemuotoisten korvausten vastuita ei ole diskontattu. Johtuen siitä, että vahingot ilmoitetaan tietyllä viiveellä ja että ilmoitettujen vahinkojen lopullisten korvauskulujen selviämisessä menee jopa vuosia, vastuuvakoa on varauksia tuntemattomia ja keskeneräisiä vahinkoja varten. Nämä varaukset arvioidaan tilastollisin menetelmin käyttäen hyväksi korvaustietoja aiemmista vahingoista. Käytettyjen menetelmien luotettavuutta seurataan säännöllisesti.

SIJOITUSRISKIEN HALLINTA

Sijoitustoiminnan tavoitteena on sijoitusomaisuuden pääoman turvaaminen ja tuoton maksimointi valitulla riskitasolla allokaatio- ja tuottotavoitteiden, vakavaraisuusaseman ja -määräysten sekä katemääräysten antamisissa puitteissa. Positiivinen minimituottovaatimus syntyy annetun laskuperustekorona tasosta. Sijoitusriskit voivat toteutua sekä alhaisina tuottoina verrattuna minimituottovaatimukseen että arvonalennuksina tai pääomatappioina. Tulosta ja vakavaraisuusasemaa seurataan säännöllisesti.

Yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma ja tuotto-odotukset, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, hajautus- ja likviditeettitavoitteet, päätös- ja toimivaltuudet sekä kuvataan toimintaympäristöä. Sijoitussuunnitelmassa käydään myös läpi tulos- ja riskianalyysi. Johdannaisten käytön osalta on kirjoitettu tarkempi hallituksen vahvistama johdannaisspolitiikka, jossa kerrotaan johdannaisten käytön periaatteet.

Yleisesti käytettyjen markkinariski- ja raportointimenetelmien avulla seurataan sijoitustoiminnan riskejä ja tuottoja. Näiden raporttien avulla seurataan säännöllisesti niin korko-, kiinteistö- kuin osakesijoitusten kehitystä ja riskejä, sekä valvotaan myös sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen toimintaperiaatteiden noudattamista.

Eri sijoitusinstrumenttien kohdalla sijoituspäätökset perustuvat sijoituskohteen tuotto-odotukseen, jonka lisäksi otetaan huomioon niiden riskitaso. Vuosittaiset käynnit yrityksissä ja johdon tapaaminen sekä eri sijoitusinstrumenttien systemaattinen analyysi kuuluvat olennaisena osana sijoitusriskien hallintaan. Hajautusperiaatteilla pyritään turvaamaan riittävä tuottotaso kaikissa markkinaolosuhteissa sekä instrumenttiluokkien sisällä että niiden välillä. Hajautusperiaatteet koskevat eri toimialoja, maita ja sijoituskohteita. Yksittäisiä riskejä sekä vastuita ohjataan limiitein ja sijoituskriteerein. Riittävä likviditeetti turvataan sijoitusrakenteella.

Johdannaisten avulla rajoitetaan muun muassa osake-, valuutta- ja korkosijoituksiin liittyviä riskejä. Riittäväällä analysoinnilla, hajautuksella, johdannaissilla sekä vastapuoliriskien limiiteillä pyritään turvaamaan toimintavapaus kaikissa markkinaolosuhteissa. Kiinteistöihin liittyviä riskejä analysoidaan erikseen.

31.3.2005

Markkinariski on suurin tulokseen ja vakavaraisuuteen vaikuttava tekijä. Sijoitusten kokonaisriskiä seurataan VaR (Value-at-Risk) -luvulla, jota verrataan yhtiön toimintapääomaan. Kokonaisriski on mitoitettava siten, että toimintapääoma säilyy turvaavalla tasolla myös riskien toteutuessa.

Historiallista riskiä eli toteutunutta riskiä sekä eri sijoitusinstrumenttien salkkujen suhteellista menestystä seurataan monipuolisilla tunnusluvuilla.

Sijoittaminen on tulevaisuuteen suuntautuvaa toimintaa, joten salkun odotetun riskin arviointi on myös erittäin tärkeää oikeiden allokaatiovalintojen, sekä strategisten että taktisten, ja instrumenttivalintojen tekemiseksi halutun tuottotavoitteen saavuttamiseksi. Skenaario- ja herkkyyshanalyysissä voidaan arvioida erilaisten markkinamuutosten vaikutusta salkkuihin ja sitä kautta sijoitustuottoihin sekä toimintapääomaan.

OPERATIIVISTEN RISKIEN HALLINTA

Liiketoimintaprosesseihin liittyy erilaisia operatiivisia riskejä. Vastuu näiden riskien hallinnasta ja säännöllisestä arvioinnista on hajautettu liiketoimintayksiköihin. Keskeisiä keinoja hallita operatiivisia riskejä ovat ydinprosessien laadun jatkuva kehittäminen ja toiminnan säännöllinen itsearviointi. Osana itsearviointia tunnistetaan myös riskienhallinnan kannalta tärkeitä kehittämiskohteita. Koska operatiivinen toiminta perustuu hyvin vahvasti tietojärjestelmiin, kiinnitetään erityistä huomiota järjestelmä- ja tietoturvariskien hallintaan.

Muita operatiivisten riskien hallintatoimenpiteitä ovat mm. vastuualuekohtainen tavoiteasetanta ja tavoitteiden toteutumista mittaavan riippumattoman raportoinnin järjestäminen, työjärjestyksien ja toimenkuvien määrittely, tehtävien, päätösvallan ja vastuun jakaminen sekä tehtäväkokonaisuuksien eriyttäminen. Yllättäviin ulkoisiin tapahtumiin varaudutaan liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmilla ja vakuutuksilla. Henkilöstön osaamisen kehittymistä sekä työskentelyilmapiirin tasoa mitataan säännöllisillä tutkimuksilla.

Vakuutuslaitoksille on säädetty velvollisuus ennalta varautua markkinoiden toimivuuden kannalta välttämättömien toimintojen ylläpitämiseen poikkeusoloissa. Varautumissuunnitelmien laatimisella tähdätään siihen, että pystyttäisiin poikkeusoloissa turvaamaan mm. rahaliikenteen toimivuus, eläkkeiden maksatus ja välttämätön vakuutus- ja korvaustoiminta. Käytännössä tämä tarkoittaa ennakkosuunnitelmia, organisatoristen toimintavalmiuksien luomista ja toiminnan jatkumisen turvaamiseksi etukäteen tehtäviä materiaalisia varajärjestelyjä.

**Keskinäinen
Vakuutusyhtiö
Tapiola**

Emoyhtiö

**Tilinpäätös
2004**

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2004	2003	2002	2001	2000
Liikevaihto	729,2	668,0	595,1	581,4	550,6
sekä sen muutosprosentti edelliseen vuoteen	9,1	12,3	2,3	5,6	17,0
Liikevoitto	115,1	48,9	15,1	107,7	131,9
sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	15,8	7,3	2,5	18,5	24,0
Voitto tai tappio ennen satunnaisia eriä	80,1	79,0	20,8	104,0	99,0
sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	11,0	11,8	3,5	17,9	18,0
Oman pääoman tuotto prosentteina*	11,0	14,7	-12,2	13,3	-0,2
Omavaraisuusaste prosentteina*	29,6	28,8	27,4	31,2	32,5

Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2004	2003	2002	2001	2000
Vakuutusmaksutulo	528,9	486,5	432,3	403,3	366,5
sekä sen muutosprosentti edelliseen vuoteen	8,7	12,6	7,2	10,1	8,2
Vahinkosuhte prosentteina	87,3	101,5	86,9	84,7	78,8
Liikekulusuhde prosentteina	21,2	22,1	24,4	24,3	22,0
Yhdistetty kulusuhde prosentteina	108,4	123,6	111,3	109,0	100,7
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua prosentteina	84,8	98,8	84,0	.	.
Liikekulusuhde prosentteina	21,2	22,1	24,4	.	.
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	106,0	120,9	108,4	.	.
Toimintapääoma*	614,9	551,2	475,8	542,1	552,3
Tasoisuusmäärä	442,4	407,4	437,5	405,3	401,6
Vakavaraisuuspääoma*	1.057,4	958,6	913,3	947,4	953,8
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta*	106,9	105,8	116,9	127,8	139,5
Vastuunkantokyky prosentteina*	216,2	219,7	226,5	253,1	272,4

*Vuoden 2004 tilinpäätöksessä arvostuseroista on vähennetty todennäköisesti seuraavan vuoden aikana toteutuva laskennallinen verovelka (aik. 3 vuoden aikana).

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in 1.1.-31.12.2004

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvo in 1)	Sitoutunut pääoma 2)	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle			
			1-12/2004 milj. €	1-12/2004 milj. €	1-12/2004 %	1-12/2003 %
Lainasaamiset	2,7	86,9	3,1	3,9	5,1	5,0
Joukkovelkakirjalainat	43,3	681,4	6,4	5,1	9,9	6,3
ml. korkorahastot	46,9	730,8	6,4			
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	1,1	50,2	2,2	3,7	3,9	5,2
Osakkeet ja osuudet	79,9	600,9	13,3	22,1	-9,2	-2,2
pl. korkorahastot	76,3	551,5	13,8			
Kiinteistösijoitukset	26,8	434,8	6,2	5,0	4,9	5,0
Sijoitukset yhteensä	153,8	1 854,1	8,3	10,2	1,9	3,0
Sjoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	4,0					
Sijoitustuotoiminnan nettotuotto käyvin arvo in	157,9	1 854,1	8,5	10,4	1,7	2,8

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

Sijoitusjakauma (käyvin arvo in)

	31.12.2004		31.12.2003		31.12.2002		31.12.2001	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset, muut saamiset 1) 2)	77,2	3,9	90,0	5,0	62,4	3,8	51,7	3,2
Joukkovelkakirjalainat 1)	764,9	38,8	575,8	31,9	612,5	37,6	603,2	37,1
ml. korkorahastot	812,9	41,2	637,5	35,4				
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset 1)	73,2	3,7	38,5	2,1	13,2	0,8	8,3	0,5
Osakkeet ja osuudet	610,0	30,9	649,7	36,0	496,3	30,4	534,4	32,9
pl. korkorahastot	561,9	28,5	588,0	32,6				
Kiinteistösijoitukset 2)	446,0	22,6	449,3	24,9	446,6	27,4	428,4	26,3
Sijoitukset yhteensä	1 971,2	100,0	1 803,3	100,0	1 631,0	100,0	1 626,0	100,0

1) Sisältää kertyneet korot

2) Kaikki lainat omille kiinteistöille sisältyvät tässä laskelmassa kiinteistösijoituksiin.

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Epäsuora rahoituslaskelma	2004	2003
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto varsinaisesta toiminnasta ennen satunnaisia eriä	56 106 416,06	55 906 619,78
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	118 373 115,60	94 188 201,00
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	-9 815 468,71	-41 376 038,77
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisen vastuuvajauksen muutos		
Suunnitelman mukaiset poistot	7 193 439,07	7 246 148,82
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		
Muut oikaisut	<u>-48 365 324,51</u>	<u>1 942 300,69</u>
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	123 492 177,51	117 907 231,52
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	2 398 683,23	-8 012 068,50
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	<u>-2 181 942,17</u>	<u>12 338 799,50</u>
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	123 708 918,57	122 233 962,52
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	<u>-24 039 658,77</u>	<u>-23 125 378,63</u>
<i>Rahavirta ennen satunnaisia eriä</i>	99 669 259,80	99 108 583,89
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)		
Liiketoiminnan rahavirta	99 669 259,80	99 108 583,89
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-156 213 204,13	-113 509 010,88
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	72 404 983,28	21 183 077,94
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	<u>-7 234 112,97</u>	<u>-7 464 064,31</u>
Investointien rahavirta	-91 042 333,82	-99 789 997,25
Rahoituksen rahavirta		
Muu voitonjako	<u>-125 516,00</u>	<u>-101 736,00</u>
Rahoituksen rahavirta	-125 516,00	-101 736,00
Rahavarojen muutos	<u>8 501 409,98</u>	<u>-783 149,36</u>
Rahavarat tilikauden alussa	3 532 537,35	4 315 686,71
Rahavarat tilikauden lopussa	12 033 947,33	3 532 537,35

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMA

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - VAHINKOVAKUUTUS

1.1.2004 - 31.12.2004

1.1.2003 - 31.12.2003

Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	528 867 287,11				486 532 577,62	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-23 100 466,37</u>	505 766 820,74			<u>-32 470 181,66</u>	454 062 395,96
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Vakuutusmaksuvastuun kokonaisuutos		-20 382 054,97				-17 753 326,00	
Kannansiirron osuus		<u>47 446,97</u>	-20 334 608,00			<u>0,00</u>	-17 753 326,00
Jälleenvakuuttajien osuus			<u>3 714 998,00</u>	-16 619 610,00	489 147 210,74	<u>-76 768,00</u>	-17 830 094,00
							436 232 301,96
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-367 045 077,66				-347 307 552,23	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>6 260 540,19</u>	-360 784 537,47			<u>10 617 227,75</u>	-336 690 324,48
Korvausvastuun muutos							
Korvausvastuun kokonaisuutos		-68 847 746,91				-105 504 407,00	
Kannansiirron osuus		<u>4 739,91</u>	-68 843 007,00			<u>0,00</u>	-105 504 407,00
Jälleenvakuuttajien osuus			<u>2 751 520,00</u>	-66 091 487,00	-426 876 024,47	<u>-449 416,00</u>	-105 953 823,00
							-442 644 147,48
Yhteistakuuerän muutos					-573 336,00		-551 284,00
Liikekulut	3				<u>-103 566 324,83</u>		<u>-96 416 880,18</u>
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta					-41 868 474,56		-103 380 009,70
Tasoitusmäärän muutos							
Tasoitusmäärän kokonaisuutos			-35 036 495,72				30 147 000,00
Kannansiirron osuus			<u>46 495,72</u>	-34 990 000,00		<u>0,00</u>	<u>30 147 000,00</u>
Vakuutustekninen kate	2				-76 858 474,56		-73 233 009,70
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA							
Vahinkovakuutuksen tekninen kate					-76 858 474,56		-73 233 009,70
Sijoitustoiminnan tuotot	4		219 367 621,06			198 090 628,42	
Sijoitusten arvonnkorotus	4		0,00			0,00	
Sijoitustoiminnan kulut	4		-60 825 803,32			-45 709 666,51	
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	4		<u>0,00</u>	158 541 817,74		<u>0,00</u>	152 380 961,91
Muut tuotot							
Muut			<u>1 253 014,39</u>	1 253 014,39		<u>1 179 024,17</u>	1 179 024,17
Muut kulut							
Muut			<u>-2 790 282,74</u>	-2 790 282,74		<u>-1 294 977,97</u>	-1 294 977,97
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta							
Tilikauden vero			-23 720 866,05			-22 990 117,66	
Aikaisempien tilikausien verot			-318 792,72			-135 260,97	
Laskennallisen verovelan muutos			<u>0,00</u>	-24 039 658,77		<u>0,00</u>	-23 125 378,63
Voitto varsinaisesta toiminnasta					56 106 416,06		55 906 619,78
Voitto satunnaisten erien jälkeen					56 106 416,06		55 906 619,78
Tilinpäätössiirrot							
Poistoeron muutos			731 624,12			-12 878,09	
Vapaaehtoisten varausten muutos			<u>231 724,12</u>	963 348,24		<u>-356 108,14</u>	-368 986,23
Tilikauden voitto					57 069 764,30		55 537 633,55

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

T A S E

V a s t a a v a a

31.12.2004

31.12.2003

Aineettomat hyödykkeet

Muut pitkävaikutteiset menot	9	19 458 317,68		17 549 145,41	
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	19 458 317,68	<u>0,00</u>	17 549 145,41

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset	5 6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		228 699 888,26		212 948 143,78	
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		63 198 357,83		80 346 866,08	
Lainasaamiset omistusyhteyserityksiltä		<u>691 375,85</u>	292 589 621,94	<u>1 878 475,11</u>	295 173 484,97
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyserityksissä	7				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		38 787 182,28		25 377 182,28	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		16 193 692,89		15 375 000,00	
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyserityksissä		7 153 342,57		7 153 342,57	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteyserityksiltä		0,00		0,00	
Talletukset saman konsernin yrityksissä		<u>36 485 799,69</u>	98 620 017,43	<u>0,00</u>	47 905 524,85
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet		428 966 391,94		468 494 884,45	
Rahoitusmarkkinavälineet		741 196 847,29		556 598 235,57	
Kiinnelainasaamiset		56 011 174,59		62 419 369,81	
Muut lainasaamiset	8	69 720 747,34		76 571 603,64	
Talletukset		11 222 417,46		28 509 281,11	
Muut sijoitukset		<u>2 156 860,22</u>	1 309 274 438,84	<u>0,00</u>	1 192 593 374,58
Jälleenvakuutustalletusaamiset		<u>454 545,59</u>	1 700 938 623,80	<u>371 750,12</u>	1 536 044 134,52

Saamiset

Ensivakuutustoiminnasta	15				
Vakuutuksenottajilta		90 570 434,31		82 161 295,00	
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	90 570 434,31	<u>0,00</u>	82 161 295,00
Jälleenvakuutustoiminnasta			15 751 209,08		18 844 814,31
Muut saamiset		<u>17 536 615,18</u>	123 858 258,57	<u>26 500 315,84</u>	127 506 425,15

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	9	5 706 665,29		6 456 980,10	
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	5 706 665,29	<u>0,00</u>	6 456 980,10
Rahat ja pankkisaamiset			12 033 947,33		3 532 537,35
Muu omaisuus		<u>849 179,85</u>	18 589 792,47	<u>833 179,85</u>	10 822 697,30

Siirtosaamiset

Korot ja vuokrat		21 128 791,32		17 114 856,84	
Muut siirtosaamiset		<u>3 484 107,15</u>	24 612 898,47	<u>6 248 558,28</u>	23 363 415,12

1 887 457 890,99

1 715 285 817,50

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

T A S E

V a s t a t t a v a a

		31.12.2004		31.12.2003	
Oma pääoma	10				
Pohjarahasto		6 875 407,12		6 875 407,12	
Takuupääoma		1 765 973,23		1 765 973,23	
Arvonkorotusrahasto		539 477,76		539 477,76	
Muut rahastot		321 767 055,14		266 354 937,59	
Tilikauden voitto		<u>57 069 764,30</u>	388 017 677,55	<u>55 537 633,55</u>	331 073 429,25
Tilinpäätössiirtojen kertymä	11				
Poistoero		3 394 387,20		4 126 011,32	
Vapaaehtoiset varaukset		<u>1 999 110,00</u>	5 393 497,20	<u>2 230 834,12</u>	6 356 845,44
Vakuutustekninen vastuuvelka					
Vakuutusmaksuvastuu		175 578 763,97		155 196 709,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-4 429 491,00</u>	171 149 272,97	<u>-714 493,00</u>	154 482 216,00
Korvausvastuu	12	820 239 798,91		751 392 052,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-17 153 660,00</u>	803 086 138,91	<u>-14 402 140,00</u>	736 989 912,00
Tasoisuusmäärä		442 435 495,72		407 399 000,00	
Yhteistakuuerä		<u>14 906 729,00</u>	1 431 577 636,60	<u>14 333 393,00</u>	1 313 204 521,00
Jälleenvakuutustallettevelat			0,00		0,00
Velat	13/15				
Ensivakuutustoiminnasta		1 179 041,91		915 125,96	
Jälleenvakuutustoiminnasta		3 326 263,77		3 790 990,84	
Muut velat		<u>35 098 632,73</u>	39 603 938,41	<u>37 600 592,39</u>	42 306 709,19
Siirtovelat			<u>22 865 141,23</u>		<u>22 344 312,62</u>
			<u>1 887 457 890,99</u>		<u>1 715 285 817,50</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2004

2003

1. Vakuutusmaksutulo

Ensivakuutus				
Kotimaasta	491 721 100,60		445 203 898,21	
ETA valtioista	0,00		0,00	
Muista valtioista	0,00	491 721 100,60	0,00	445 203 898,21
Jälleenvakuutus		37 146 186,51		41 328 679,41
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta		<u>528 867 287,11</u>		<u>486 532 577,62</u>

1.1. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	4 119 490,91	3 558 830,68
Vakuutusmaksuvero	78 123 490,69	71 331 947,98
Palosuojelumaksu	1 341 624,90	1 286 578,00
Liikenneturvallisuusmaksu	1 452 387,00	1 235 921,00
Työsuojelumaksu	1 518 705,00	1 338 403,00
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	8 561 003,00	8 381 185,00
Muut julkiset maksut	0,00	0,00
Yhteensä	<u>95 116 701,50</u>	<u>87 132 865,66</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Lakisääteinen tapaturma	2004	89 537 437,14	89 363 599,14	-85 306 699,75	-10 204 100,79	-129 611,00	-6 276 812,40
	2003	78 698 392,90	78 651 108,90	-112 558 325,32	-7 689 560,80	-85 899,00	-41 682 676,22
	2002	70 753 178,40	70 776 977,31	-71 736 461,23	-7 524 776,42	-43 464,00	-8 527 724,34
Muu tapaturma ja sairaus	2004	29 923 243,59	27 769 543,59	-26 528 150,88	-11 502 149,52	-51 825,62	-10 312 582,43
	2003	25 339 676,77	23 587 571,77	-20 589 137,14	-8 545 012,99	-181 714,10	-5 728 292,46
	2002	21 534 723,26	20 878 056,86	-17 022 186,00	-8 997 325,72	-61 214,27	-5 202 669,13
Moottorijoneuvon vastuu	2004	127 414 503,04	122 018 046,04	-127 046 947,81	-19 911 809,46	-487 575,26	-25 428 286,49
	2003	114 179 202,55	107 267 794,55	-117 834 413,40	-23 567 318,45	-377 644,33	-34 511 581,63
	2002	100 255 841,46	101 670 240,79	-88 015 891,05	-23 138 679,90	-283 477,34	-9 767 807,50
Maa-ajoneuvot	2004	89 062 002,14	86 842 184,14	-63 629 454,55	-14 791 333,86	-182 855,29	8 238 540,44
	2003	82 106 301,76	78 393 644,76	-60 064 227,40	-17 438 842,92	-211 687,15	678 887,29
	2002	75 076 280,02	74 460 082,45	-61 955 039,49	-17 624 197,86	-181 237,32	-5 300 392,22
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2004	6 486 370,02	6 398 461,02	-3 516 936,03	-1 766 942,49	-273 161,15	841 421,35
	2003	5 834 856,54	5 793 598,54	-2 893 920,41	-1 109 193,75	-301 995,63	1 488 488,75
	2002	5 745 500,03	5 484 429,99	-3 095 392,23	-1 222 376,20	-193 384,75	973 276,81
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2004	111 918 557,39	109 517 774,39	-76 170 276,37	-33 730 732,92	-5 164 062,32	-5 547 297,22
	2003	103 786 458,31	97 787 152,31	-93 742 233,32	-25 654 085,51	-3 776 704,69	-25 385 871,21
	2002	91 676 818,42	91 877 618,15	-74 927 599,87	-26 816 081,07	-55 223,26	-9 921 286,05
Vastuu	2004	24 365 940,75	17 310 035,75	-17 148 806,43	-4 580 380,73	1 956 141,46	-2 463 009,95
	2003	23 419 641,32	22 675 895,32	-13 728 480,79	-5 866 998,90	-5 711 828,20	-2 631 412,57
	2002	20 939 413,87	20 679 249,35	-19 105 901,13	-5 773 344,31	-849 107,04	-5 049 103,13
Luotto ja takaus	2004	284 910,85	266 258,85	-2 558 697,75	-107 823,72	1 247 628,85	-1 152 633,77
	2003	219 214,92	226 436,92	272 519,90	-18 898,02	-831,00	479 227,80
	2002	241 698,08	213 867,56	310 170,97	-24 501,60	-12 109,41	487 427,52
Oikeusturva	2004	6 794 624,04	6 493 018,04	-7 002 268,90	-2 021 670,03	0,00	-2 530 920,89
	2003	5 928 686,21	5 692 132,21	-6 617 154,52	-1 455 023,72	0,00	-2 380 046,03
	2002	5 251 401,44	5 231 417,70	-4 580 213,17	-1 483 774,53	0,00	-832 570,00
Muut	2004	5 933 511,64	5 908 184,64	-2 716 529,40	-1 502 645,54	-74 056,99	1 614 952,71
	2003	5 691 466,93	5 465 495,93	-3 969 196,20	-1 070 404,29	-77 693,73	348 201,71
	2002	4 740 977,21	4 629 804,39	-4 543 433,01	-986 582,12	-81 617,88	-981 828,62
Ensivakuutus yhteensä	2004	491 721 100,60	471 887 105,60	-411 624 767,87	-100 119 589,06	-3 159 377,32	-43 016 628,65
	2003	445 203 898,21	425 540 831,21	-431 724 568,60	-92 415 339,35	-10 725 997,83	-109 325 074,57
	2002	396 215 832,19	395 901 744,55	-344 671 946,21	-93 591 639,73	-1 760 835,27	-44 122 676,66
Jälleenvakuutus	2004	37 146 186,51	36 645 573,51	-24 263 316,79	-8 834 797,78	-1 825 968,85	1 721 490,09
	2003	41 328 679,41	43 238 420,41	-21 087 390,63	-9 441 785,91	-6 212 895,00	6 496 348,87
	2002	36 061 398,50	33 068 507,22	-20 583 133,69	-9 869 370,63	-4 126 395,01	-1 510 392,11
Yhteensä	2004	528 867 287,11	508 532 679,11	-435 888 084,66	-108 954 386,84	-4 985 346,17	-41 295 138,56
	2003	486 532 577,62	468 779 251,62	-452 811 959,23	-101 857 125,26	-16 938 892,83	-102 828 725,70
	2002	432 277 230,69	428 970 251,77	-365 255 079,90	-103 461 010,36	-5 887 230,28	-45 633 068,77
Yhteistakuuerän muutos	2004						-573 336,00
	2003						-551 284,00
	2002						-530 081,41
Tasoisuudsmäärän muutos	2004						-34 990 000,00
	2003						30 147 000,00
	2002						-32 239 839,12
Vakuutus- tekninen kate	2004						-76 858 474,56
	2003						-73 233 009,70
	2002						-78 402 989,30

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMAN LIITTEET

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2004	2003
3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	24 307 755,39	23 859 793,29
Liikekulut	103 566 324,83	96 416 880,18
Sijoitustoiminnan hoitokulut	2 162 602,96	3 071 051,49
Muut kulut	2 790 282,74	1 294 977,97
<i>Yhteensä</i>	<u>132 826 965,92</u>	<u>124 642 702,93</u>
3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	13 251 580,43	12 003 404,77
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	7 135 087,63	8 854 429,25
Muut vakuutusten hankintamenot	36 917 187,64	32 476 635,03
	<u>57 303 855,70</u>	<u>53 334 469,05</u>
Vakuutusten hoitokulut	32 252 982,82	30 373 624,30
Hallintokulut	19 397 548,32	18 149 031,91
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-5 388 062,01	-5 440 245,08
<i>Yhteensä</i>	<u>103 566 324,83</u>	<u>96 416 880,18</u>

3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	45 238 409,74	41 718 813,14
Eläkekulut	8 483 039,14	6 918 338,10
Muut henkilösivukulut	2 891 718,13	2 639 746,12
<i>Yhteensä</i>	<u>56 613 167,01</u>	<u>51 276 897,36</u>

3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	295 056,00	352 091,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eroamisikä 63 vuotta ja varatoimitusjohtajan eroamisikä on 60 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	594 221,00	364 973,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Katso LIITE 17	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Katso LIITE 17	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	45 700,00	51 000,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	1 495	1 435
Myyntihenkilöstö	309	292
Kiinteistöhenkilöstö	0	0

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TULOSLASKELMAN LIITTEET

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2004		2003	
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Saman konsernin yritykset	-13 089 918,53		-12 552 106,92	
Muut yritykset	<u>-13 606 619,32</u>	-26 696 537,85	<u>-15 038 438,45</u>	-27 590 545,37
Kulut muista sijoituksista		-9 081 774,16		-3 243 967,12
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Saman konsernin yritykset	-237 047,50		-257 532,95	
Muut yritykset	<u>-253 627,63</u>	-490 675,13	<u>-345 722,90</u>	-603 255,85
Yhteensä		<u>-36 268 987,14</u>		<u>-31 437 768,34</u>
Arvonalentumiset ja poistot				
Arvonalentumiset	-11 346 993,16		-7 859 360,86	
Rakennusten suunnitelmapoistot	<u>-1 134 183,56</u>	-12 481 176,72	<u>-1 117 032,10</u>	-8 976 392,96
Myyntitappiot		<u>-12 075 639,46</u>		<u>-5 295 505,21</u>
Yhteensä		<u>-60 825 803,32</u>		<u>-45 709 666,51</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvokorotuksia ja niiden oikaisua		158 541 817,74		152 380 961,91
Sijoitusten arvokorotus	0,00		0,00	
Sijoitusten arvokorotuksen oikaisu	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		<u>158 541 817,74</u>		<u>152 380 961,91</u>
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys		5 422 296,21		5 744 614,28

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2004 Jäljellä oleva hankintameno	2004 Kirjanpitoarvo	2004 Käypä arvo	2003 Jäljellä oleva hankintameno	2003 Kirjanpitoarvo	2003 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	31 520 565,65	31 547 055,25	63 587 768,00	33 716 050,19	36 242 539,79	67 978 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	103 377 459,54	138 557 883,01	177 801 991,00	80 500 994,77	117 779 202,02	153 377 000,00
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	2 311 463,44	2 311 463,44	2 545 459,00	2 454 423,18	2 454 423,18	2 694 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	53 666 257,66	56 283 486,56	74 989 304,00	53 793 187,50	56 471 978,79	77 878 000,00
Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintameno	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	63 198 357,83	63 198 357,83	63 198 357,83	80 346 866,08	80 346 866,08	80 346 866,08
Lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä	691 375,85	691 375,85	691 375,85	1 878 475,11	1 878 475,11	1 878 475,11
	254 765 479,97	292 589 621,94	382 814 255,68	252 689 996,83	295 173 484,97	384 152 341,19
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	38 787 182,28	38 787 182,28	38 787 182,28	25 377 182,28	25 377 182,28	25 377 182,28
Rahoitusmarkkinavälineet	4 493 692,89	4 493 692,89	4 493 625,36	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	11 700 000,00	11 700 000,00	11 700 000,00	15 375 000,00	15 375 000,00	15 375 000,00
Talletukset	36 485 799,69	36 485 799,69	36 485 799,69	0,00	0,00	0,00
	91 466 674,86	91 466 674,86	91 466 607,33	40 752 182,28	40 752 182,28	40 752 182,28
Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä						
Osakkeet ja osuudet	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57	7 153 342,57
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	428 966 391,94	428 966 391,94	564 010 114,05	468 494 884,45	468 494 884,45	617 198 234,18
Rahoitusmarkkinavälineet	741 196 847,29	741 196 847,29	767 413 996,65	556 598 235,57	556 598 235,57	571 047 861,36
Kiinnelainasaamiset	56 011 174,59	56 011 174,59	56 011 174,59	62 419 369,81	62 419 369,81	62 419 369,81
Muut lainasaamiset	69 720 747,34	69 720 747,34	69 720 747,34	76 571 603,64	76 571 603,64	76 571 603,64
Talletukset	11 222 417,46	11 222 417,46	11 222 417,46	28 509 281,11	28 509 281,11	28 509 281,11
Muut sijoitukset	2 156 860,22	2 156 860,22	2 156 860,22	0,00	0,00	0,00
	1 309 274 438,84	1 309 274 438,84	1 470 535 310,31	1 192 593 374,58	1 192 593 374,58	1 355 746 350,10
Jälleenvakuutustalletesaamiset	454 545,59	454 545,59	454 545,59	371 750,12	371 750,12	371 750,12
	1 663 114 481,83	1 700 938 623,80	1 952 424 061,48	1 493 560 646,38	1 536 044 134,52	1 788 175 966,26

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero**

	2004		2003	
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää				
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta	-3 317 214,98		-1 075 978,58	
Indeksiin sidottujen lainojen tuottoa	0,00	<u>-3 317 214,98</u>	0,00	<u>-1 075 978,58</u>
Kirjanpitoarvo sisältää				
Tuloutettuja arvonkorotuksia		34 363 998,11		38 961 781,89
Muita arvonkorotuksia		<u>3 460 143,86</u>		<u>3 521 706,25</u>
		<u>37 824 141,97</u>		<u>42 483 488,14</u>
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)		<u>251 485 437,68</u>		<u>252 131 831,74</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****6. Kiinteistösijoitukset****Kiinteistösijoitusten muutokset:**

	2004	2004	2004
	Kiinteistöt ja	Lainasaamiset saman	Lainasaamiset
	kiinteistöosakkeet	konsernin yrityksiltä	omistusyhteisyrityksiltä
Hankintameno 1.1.	227 106 395,27	80 346 866,08	1 878 475,11
Lisäykset	28 268 594,73	28 219 420,41	0,00
Vähennykset	-11 021 859,14	-45 367 928,66	-1 187 099,26
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>244 353 130,86</u>	<u>63 198 357,83</u>	<u>691 375,85</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-11 422 352,70		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1 393 333,12		
Tilikauden poistot	-1 069 861,01		
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-11 098 880,59</u>		
Arvonalentumiset 1.1.	-45 219 386,93		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	2 035 073,91		
Tilikauden arvonalentumiset	-1 318 526,32		
Arvonalentumisten palautukset	2 124 335,36		
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-42 378 503,98</u>		
Arvonkorotukset 1.1.	42 483 488,14		
Lisäykset	0,00		
Vähennykset	-4 659 346,17		
Siirrot erien välillä	0,00		
Arvonkorotukset 31.12.	<u>37 824 141,97</u>		
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>228 699 888,26</u></u>	<u><u>63 198 357,83</u></u>	<u><u>691 375,85</u></u>

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

	2004
Jäljellä oleva hankintameno	20 524 367,87
Kirjanpitoarvo	20 594 823,28
Käypä arvo	48 218 827,00

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

2004

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	32 441 075,19
Lisäykset	13 410 000,00
Vähennykset	0,00
Siirrot erien välillä	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>45 851 075,19</u>

Arvon alentumiset 1.1.	-7 063 892,91
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00
Tilikauden arvonalentumiset	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-7 063 892,91</u>

Kirjanpitoarvo 31.12. 38 787 182,28

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	7 170 342,57
Lisäykset	0,00
Vähennykset	-17 000,00
Siirrot erien välillä	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>7 153 342,57</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-17 000,00
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	17 000,00
Tilikauden arvonalentumiset	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	<u>0,00</u>

Kirjanpitoarvo 31.12. 7 153 342,57

Yhteensä 45 940 524,85

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

7.1. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Alma Vakuutus Oy	Espoo	100,00	3 556 497,07	-109 811,95
Aura-Karelia Oy	Espoo	100,00	58 416,62	19 622,55
Kestap Ky	Espoo	100,00	8 643,03	178,74
Omre Oy	Espoo	100,00	8 522,57	76,58
Palokärki Oy	Espoo	100,00	29 507,97	3 353,60
Tapiola Pankki Oy	Espoo	74,50	25 300 722,81	-10 775 911,57
Tapiola Safety Oy	Espoo	100,00	8 372,28	78,42
Tieto-Tapiola Oy	Espoo	51,10	1 481 720,64	24 478,01
Tietotyö Oy	Espoo	100,00	1 564 584,49	717 425,99
Yhteensä			32 016 987,48	-10 120 509,63

7.2. Sijoitukset omistusyhteisyriyksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	Tampere	84,05	11 464 885,79	1 399 386,46
Oirabi Oy	Espoo	50,00	8 633,47	127,64
Suomen Vahinkotarkastus Oy	Helsinki	50,00	585 479,79	-319 121,73
Tapiola Omaisuudenhoito Oy	Espoo	35,00	3 455 616,37	304 809,50
Vakuutusneuvonta Aura	Espoo	33,33	10 982,77	183,97
Vakuutusneuvonta Pohja	Espoo	33,33	10 953,64	183,77
Yhteensä			15 536 551,83	1 385 569,61

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

7.3 Taseen liitetieto 31.12.2004

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Määrä	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Amer-Yhtymä	539 355	0,76	5 080 495,14	6 930 711,75
Beltton-Yhtiöt	283 900	4,37	1 621 069,00	1 621 069,00
Birka Line	238 000	2,76	1 803 106,34	3 498 600,00
Chips	173 500	0,99	1 148 934,94	3 938 450,00
Comptel	284 900	0,27	529 914,00	529 914,00
Elisa	578 660	0,41	6 459 149,39	6 862 907,60
Finnair	256 300	0,30	1 185 548,97	1 425 028,00
Fortum	572 363	0,07	2 285 475,23	7 795 584,06
Huhtamäki	513 164	0,50	3 282 000,25	6 091 256,68
Ilkka-Yhtymä	128 400	0,98	608 016,63	975 840,00
Kemira	612 900	0,49	3 427 832,03	6 227 064,00
Kesko	299 340	0,32	3 278 100,78	5 373 153,00
Lassila & Tikanoja	974 976	2,56	6 032 206,27	12 801 434,88
Lännen Tehtaat	198 650	3,14	1 966 831,66	2 443 395,00
Nokia	910 200	0,02	1 478 193,14	10 576 524,00
Nokian Renkaat	84 660	0,78	1 583 616,51	9 464 988,00
Outokumpu	292 150	0,16	2 601 100,31	3 841 772,50
Perlos	444 000	0,84	4 270 554,70	5 225 880,00
Sanoma WSOY	652 397	0,43	2 570 071,18	11 214 704,43
Stockmann	232 800	0,47	3 527 904,51	5 051 760,00
Tamfelt	286 701	1,05	1 435 386,21	2 297 883,84
Tekla	884 600	3,92	1 654 202,00	1 654 202,00
Tietoenator	306 280	0,37	826 313,19	7 166 952,00
UPM-Kymmene	545 000	0,10	7 387 958,13	8 916 200,00
Uponor	745 000	1,00	3 431 958,73	10 251 200,00
Vacon	199 600	1,31	1 397 200,00	2 351 288,00
Vaisala	99 700	0,71	1 167 218,31	1 814 540,00
YIT-Yhtymä	994 960	1,62	2 621 872,93	18 267 465,60
Muut			1 254 036,09	2 876 879,00
Yhteensä			75 916 266,57	167 486 647,34

Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat

A-Katsastus Oy	59 000	7,15	590 000,00	590 000,00
Citec Information Oy Ab	4 795	5,34	724 615,89	724 615,89
Fibox Oy Ab	2 187	5,10	2 405 194,63	2 405 194,63
Fingrid Oyj	50	1,50	1 681 879,26	1 681 879,26
Indekon Oy	25 000	7,64	525 587,27	525 587,27
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	32 000	80,00	1 614 604,09	1 614 604,09
Metsä Tissue Oyj	435 045	5,61	8 700 914,40	8 700 914,40
NetHawk Oyj	511 100	2,30	1 775 043,94	1 775 043,94
Satel Oy	625	12,63	1 708 789,33	1 708 789,33
Seligson & Co Oyj	210 525	17,05	1 656 305,97	1 656 305,97
Suomen SKV Oy	630	12,00	2 093 266,93	2 093 266,93
Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola	141 778	3,80	522 506,07	522 506,07
Muut			4 744 266,62	4 744 245,14
Yhteensä			28 742 974,40	28 742 952,92

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

Kotivaltio

Adidas-Salomon	Saksa	0,14	4 631 481,83	7 600 000,00
Ajinomoto	Japani	0,01	548 628,71	548 628,71
Assa Abloy	Ruotsi	0,05	2 282 398,98	2 516 462,32
Banco Popular	Espanja	0,04	4 063 630,75	4 122 500,00
Boliden	Ruotsi	0,19	1 087 987,50	1 227 856,24
Canon	Japani	0,00	1 057 293,23	1 057 293,23
Check Point Software Technologies	Israel	0,12	4 812 863,34	5 247 504,59
Ciba Specialty Chemicals	Sveitsi	0,11	4 243 988,59	4 243 988,59
Cloetta Fazer	Ruotsi	0,97	5 223 078,86	5 335 288,12
Diageo	Iso-Britannia	0,01	1 854 030,40	2 817 519,65
E.ON	Saksa	0,01	3 113 886,71	4 493 020,00
Ekornes	Norja	0,71	3 721 732,43	3 901 904,94
Electrolux	Ruotsi	0,05	2 020 472,00	2 359 044,85
Glaxosmithkline	Iso-Britannia	0,01	7 574 678,62	7 825 445,00
Heineken	Alankomaat	0,05	5 678 695,00	5 678 695,00
Hennes & Mauritz	Ruotsi	0,03	3 938 328,04	5 312 340,64
Honda Motor	Japani	0,00	581 516,85	638 796,99
Johnson & Johnson	Yhdysvallat	0,00	4 985 343,65	5 252 019,68
Kao	Japani	0,01	842 900,84	865 828,86
Kerry Group	Irlanti	0,13	3 382 179,24	4 114 479,75
Lawson	Japani	0,02	541 353,38	541 353,38
Lloyds Tsb	Iso-Britannia	0,01	5 300 015,15	5 300 015,15
Microsoft	Yhdysvallat	0,00	5 767 329,86	5 767 329,86
Mitsubishi Tokyo Financial	Japani	0,00	1 046 283,93	1 347 941,28
Modern Times Group	Ruotsi	0,28	2 933 006,30	3 671 928,70
Nestle	Sveitsi	0,04	2 892 280,77	2 892 280,77
Nippon Telegraph and Telephone (NTT)	Japani	0,00	994 772,65	994 772,65
Nordea Bank	Ruotsi	0,16	2 404 592,64	4 265 370,00
Novozymes	Tanska	0,22	3 469 224,76	5 792 600,96
Observer	Ruotsi	0,52	1 422 554,49	1 422 554,49
Orkla	Norja	0,16	3 774 385,53	7 748 690,10
Pfizer	Yhdysvallat	0,01	8 548 102,20	8 548 102,20
Reed Elsevier	Alankomaat	0,06	4 496 538,92	4 648 905,00
Rentokil	Iso-Britannia	0,11	4 191 200,50	4 191 200,50
Roche Holding	Sveitsi	0,01	5 727 142,73	6 515 730,12
Royal Dutch	Alankomaat	0,01	5 113 495,22	5 378 450,00
SCA	Ruotsi	0,07	5 025 129,83	5 446 483,60
Securitas	Ruotsi	0,12	4 791 934,28	5 623 794,43
Sega Sammy Holdings	Japani	0,02	589 146,17	824 040,10
Seiko Epson	Japani	0,01	701 036,26	724 897,96
Shin-Etsu Chemical	Japani	0,00	511 278,20	511 278,20
Singulus Technologies	Saksa	1,22	5 828 220,00	5 828 220,00
SKF	Ruotsi	0,18	4 981 444,64	6 546 349,47
Statoil	Norja	0,01	2 013 818,09	2 041 522,49
Svenska Handelsbanken	Ruotsi	0,04	3 923 770,43	5 178 147,80
Takeda Pharmaceutical	Japani	0,00	574 902,76	635 531,69
TeliaSonera	Ruotsi	0,03	4 919 934,46	5 734 401,12
Total	Ranska	0,01	8 204 458,20	9 497 370,00
Toyota Motor	Japani	0,00	1 110 729,79	1 233 233,08
UBS	Sveitsi	0,01	5 368 013,68	5 932 724,09
Unilever	Alankomaat	0,01	2 491 165,00	2 491 165,00
Walgreen	Yhdysvallat	0,01	3 500 607,23	3 521 217,24
Waters	Yhdysvallat	0,05	2 163 375,49	2 267 190,37
VNU	Alankomaat	0,06	3 349 397,01	3 349 397,01
Vodafone	Iso-Britannia	0,00	6 790 610,03	6 790 610,03
Yamanouchi Pharmaceutical	Japani	0,01	1 139 185,50	1 265 714,29
Muut			862 787,49	3 454 287,70
Yhteensä			193 108 339,14	223 083 417,99

Sijoitusrahastot

Abacus	Suomi	4 463 712,61	4 463 712,61
DFA European Small Companies	Irlanti	1 500 000,00	1 612 500,00
DFA US Small Companies	Irlanti	1 482 000,00	1 482 000,00
eQ Arvonkasvattajat	Suomi	704 700,00	1 068 300,00
Fourton Odysseus	Suomi	1 500 000,00	1 705 751,64
Fourton Stamina	Suomi	1 500 000,00	1 661 765,51
Ing (L) Inv Emerging Mkts Equity	Luxemburg	5 602 638,14	5 665 822,58
Ing INTL Emerging Markets Debt	Luxemburg	3 214 280,80	3 959 291,28
Schroder Japanies Equities	Luxemburg	2 897 833,67	2 897 833,67
SEB Commingled Small Cap Growth Fund	Yhdysvallat	4 613 070,80	4 613 070,80
Seligson APS Far East	Suomi	5 009 127,54	5 404 506,54
Seligson Phoebus	Suomi	1 000 000,00	1 538 737,38
Tapiola 2035	Suomi	2 300 000,00	2 316 790,00
Tapiola Hyvinvointi	Suomi	4 916 364,78	4 916 364,78
Tapiola Instituutio	Suomi	8 966 239,03	9 188 464,30
Tapiola Kehitt. Markkinat	Suomi	11 742 832,51	13 798 899,59
Tapiola Korko	Suomi	6 928 677,79	8 427 212,06
Tapiola Rahamarkkina	Suomi	1 362 037,11	1 537 709,72
Tapiola Riskikorko	Suomi	29 475 806,38	35 660 310,65
Tapiola Trendi	Suomi	5 061 739,96	5 333 401,82
Tapiola Tulevaisuus	Suomi	2 651 713,97	2 651 713,97
Tapiola USA	Suomi	7 085 576,24	7 086 481,03
Muut		268 156,16	754 151,53
Yhteensä		114 246 507,49	127 744 791,46

Pääomasijoitusrahastot

Bio Fund Ventures II Ky	Suomi	1 102 399,67	1 102 399,67
Bio Fund Ventures III Ky	Suomi	833 653,89	833 653,89
Capman Equity VII A L.P.	Iso-Britannia	1 274 998,64	1 274 998,64
Eqvitec Technology Fund II Ky	Suomi	2 374 491,76	2 374 491,76
Eqvitec Technology Mezzanine Fund I A Ky	Suomi	817 034,82	817 034,82
Finnmezzanine Rahasto III A Ky	Suomi	642 215,03	642 215,03
HealthCap IV Bis L.P.	Yhdysvallat	732 480,83	732 480,83
Industri Kapital 2000 Limited Partnership	Iso-Britannia	3 861 292,07	3 861 292,07
MB Equity Fund III Ky	Suomi	1 174 210,59	1 174 210,59
Nordic Capital IV L.P.	Iso-Britannia	1 755 116,59	1 755 116,59
Partners Group Secondary L.P.	Yhdysvallat	726 461,39	726 461,39
Muut		1 657 949,06	1 657 949,06
Yhteensä		16 952 304,34	16 952 304,34

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		428 966 391,94	564 010 114,05
---	--	-----------------------	-----------------------

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

8. Muut sijoitukset

	2004	2003
8.1. Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:		
Pankkitakaus	2 124 759,84	2 429 391,33
Vakuutuskirja	555,00	10 577,97
Muu vakuus	2 823 822,14	4 489 107,90
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	4 949 136,98	6 929 077,20
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	64 771 610,36	69 642 526,44
	<u>69 720 747,34</u>	<u>76 571 603,64</u>
8.2. Pääomalainojen yhteismäärä		
Muut lainasaamiset 1)	15 455 803,83	22 468 285,71
Jäljellä oleva hankintameno	15 455 803,83	22 468 285,71

- 1) Lainansaaja: Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola 15.000.000,00
Lainaehdot: Lainalle maksetaan korkoa vain lainansaajayhtiön
voitonjakokelpoisista varoista.

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	2004	2004
	Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto
Hankintameno 1.1.	29 511 806,97	32 685 400,21
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1 943 001,18	0,00
Lisäykset	6 066 206,76	1 276 087,24
Vähennykset	0,00	-124 181,03
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>33 635 012,55</u>	<u>33 837 306,42</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-11 962 661,56	-26 228 420,11
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1 943 001,18	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-4 157 034,49	-1 902 221,02
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-14 176 694,87</u>	<u>-28 130 641,13</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>19 458 317,68</u></u>	<u><u>5 706 665,29</u></u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

10.1. Oman pääoman muutokset

	1.1.2004	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2004
Pohjarahasto	6 875 407,12	0,00	0,00	6 875 407,12
Takuupääoma	1 765 973,23	0,00	0,00	1 765 973,23
Arvonkorotusrahasto	539 477,76	0,00	0,00	539 477,76
Vararahasto, vapaa	16 818,79	0,00	0,00	16 818,79
Varmuusrahasto	266 149 021,23	55 400 000,00	0,00	321 549 021,23
Käyttörahasto	189 097,57	137 633,55	-125 516,00	201 215,12
Tilikauden voitto/tappio	55 537 633,55	57 069 764,30	-55 537 633,55	57 069 764,30
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>331 073 429,25</u>	<u>112 607 397,85</u>	<u>-55 663 149,55</u>	<u>388 017 677,55</u>

10.2. Arvonkorotusrahaston erittely

Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset	0,00
Käyttöomaisuuden arvonkorotukset	539 477,76
Arvonkorotusrahasto yhteensä	<u>539 477,76</u>

10.3. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Tilikauden voitto	57 069 764,30
+ Muu vapaa oma pääoma	
Varmuusrahasto	321 549 021,23
Vararahasto	16 818,79
Käyttörahasto	201 215,12
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	<u>378 836 819,44</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****11. Tilinpäätössiirtojen kertymä**

	2004	2003
Poistoero		
Poistoero 1.1.	4 126 011,32	4 113 133,23
Lisäykset	1 052,60	782 589,90
Vähennykset	<u>-732 676,72</u>	<u>-769 711,81</u>
Poistoero 31.12.	<u><u>3 394 387,20</u></u>	<u><u>4 126 011,32</u></u>
Vapaaehtoiset varaukset		
Luottotappiovaraus 1.1.	2 230 834,12	1 874 725,98
Lisäykset	0,00	356 108,14
Vähennykset	<u>-231 724,12</u>	<u>0,00</u>
Luottotappiovaraus 31.12.	<u><u>1 999 110,00</u></u>	<u><u>2 230 834,12</u></u>
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	<u><u>5 393 497,20</u></u>	<u><u>6 356 845,44</u></u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****12. Korvausvastuu**

	2004	2003
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset		
Lakisääteinen tapaturma	15 235 963,00	1 774 442,00

Tilinpäätöksessä on laskentaperiaatetta muutettu siten, että sekä selvittelyltään keskeneräisten että vahvistettujen elinkorkovastuiden riidattomat regressisaamiset vähennetään korvausvastuusta. Aikaisemmin korvausvastuusta vähennettiin ainoastaan keskeneräisten korvausvastuiden riidattomat regressisaamiset. Vuoden 2003 vertailukelpoinen luku olisi ollut 13 273 536 euroa.

	2004	2003
13. Velat, jotka erääntyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua		

Yhtiöllä ei ole velkoja, jotka erääntyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua.

	2004	2003
14. Laskennalliset verovelat		

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	535 192,02	1 021 294,81
---	------------	--------------

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan (v. 2003 kolmen seuraavan) vuoden aikana.

<u>9 958 000,00</u>	<u>19 807 000,00</u>
<u>10 493 192,02</u>	<u>20 828 294,81</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely	2004	2003
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Jälleenvakuutustoiminnasta	0,00	0,00
Muut saamiset	<u>10 542 823,10</u>	<u>5 371 695,86</u>
	<u>10 542 823,10</u>	<u>5 371 695,86</u>
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Muut saamiset	<u>4 858,24</u>	<u>150 980,25</u>
	<u>4 858,24</u>	<u>150 980,25</u>
15.2. Velkojen erittely	2004	2003
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut velat	<u>11 057 297,54</u>	<u>9 705 490,35</u>
	<u>11 057 297,54</u>	<u>9 705 490,35</u>
Velat omistusyhteisyrittäjille		
Muut velat	<u>386 840,49</u>	<u>6 040,05</u>
	<u>386 840,49</u>	<u>6 040,05</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2004	2004	2003	2003
16.1. Vakuudet	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi				
Pantit, johdannaissopimusten vakuudeksi	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset, jälleenvakuutusliike	222 417,46	198 894,35	209 281,11	70 613,62
	<u>222 417,46</u>	<u>198 894,35</u>	<u>209 281,11</u>	<u>70 613,62</u>

16.2. Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset

Termini- ja futuurisopimukset, suljetut

Kohde-etuus	0,00	0,00
Käypä arvo	-4 650,00	0,00

Valuuttajohdannaiset

Termini- ja futuurisopimukset, avoimet

Kohde-etuus	146 279 785,37	96 734 323,21
Käypä arvo	2 877 877,33	3 704 725,32

Arvonlisäverovastuut

Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin

<i>liittyvä ryhmän vastuu,</i>	2 202 396,15	2 402 845,63
<i>josta yhtiön taseessa</i>	681 031,18	718 976,93

*Arvonlisäverolain 33§:n mukainen vähennysten
palautusvelvollisuus*

	112 266,00	68 040,00
--	------------	-----------

Muut vastuusitoumukset

Ostositoumukset	26 060 400,00	0,00
Merkintäsitoumukset	23 181 923,14	22 858 396,17

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

17. Lähipiirilainat

Rahalainat vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhteisön taikka vakuutusyhtiössä määräysvaltaa käyttävän yhteisön tai säätiön tai tällaisen yhteisön tai säätiön määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle tai näiden VYL 12 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuille sukulaisille.

Rahalainat eivät ylitä 200 000 euroa.

Rahalainat sille, jolla osakkeen tai takuuosuuden omistuksen optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla on tai voi olla vähintään 10 prosenttia vakuutusyhtiön osakkeista, takuuosuuksista tai osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä.

Lainan saaja	Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola
Lainan määrä	15.000.000,00 euroa
Viimeinen takaisinmaksupvm	31.12.2013
Korko %	5,20
Vakuus	ei vakuutta

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****18. Vakavaraisuutta koskevat liitetiedot****Toimintapääoma**

	2004	2003
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	388 017 677,55	331 073 429,25
Tilinpäätössiirtojen kertymä	5 393 497,20	6 356 845,44
Omaisuu den käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	251 485 437,68	252 131 831,74
Aineettomat hyödykkeet (-)	-19 458 317,68	-17 549 145,41
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	-	-
Muut erät	-10 493 192,00	-20 828 294,81
	<u>614 945 102,75</u>	<u>551 184 666,21</u>
VYL:n 11 luvun 2§:n toimintapääoman vähimmäismäärä	96 414 137,00	86 558 522,96
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	442 435 495,72	407 399 000,00
Tasoitusmäärä suhteessa täyteen määräänsä %	88	90
Vastuunkantokyky prosentteina eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla oleviin vakuutusmaksutuottoihin 12 edeltävältä kuukaudelta (%) 1)		
2004	216,2	
2003	219,7	
2002	226,5	
2001	253,1	
2000	272,4	

Vakavaraisuuspääoma prosentteina vakuutusteknisestä vastuovelasta eli toimintapääoma ja tasoitusmäärä suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuovelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä (%) 1)

2004	106,9
2003	105,8
2002	116,9
2001	127,8
2000	139,5

1) Arvostuseroista on vähennetty tilikauden lopun lähitulevaisuudessa (=> 3 vuotta) todennäköisesti toteutuva laskennallinen verovelka

**Keskinäinen
Vakuutusyhtiö
Tapiola**

Konserni

**Tilinpäätös
2004**

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI - TUNNUSLUVUT 2004 TILINPÄÄTÖS

Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

		2004	2003	2002	2001	2000
Vahinkovakuutuksen liikevaihto	Milj. euroa	729,6	665,7	592,7	583,7	553,7
sekä sen muutosprosentti edelliseen vuoteen	%	9,6	12,3	1,6	5,4	16,9
Liikevoitto	Milj. euroa	102,4	37,6	8,6	106,7	132,8
sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	%	14,0	5,7	1,5	18,3	24,0
Voitto tai tappio ennen satunnaiseriä	Milj. euroa	67,4	67,8	14,3	102,9	100,0
sekä sen osuus prosentteina liikevaihdosta	%	9,2	10,2	2,4	17,6	18,1
Oman pääoman tuotto prosentti*	%	8,5	11,3	-11,2	-2,1	0,5
Omavaraisuusaste*	%	28,0	29,7	29,1	32,4	33,7

Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

		2004	2003	2002	2001	2000
Vakuutusmaksutulo	Milj. euroa	528,8	486,5	432,2	403,3	366,5
sekä sen muutosprosentti edelliseen vuoteen	%	8,7	12,6	7,2	10,1	8,2
Vahinkosuhte prosentteina	%	87,2	100,7	86,3	84,9	78,7
Liikekulusuhde prosentteina	%	21,9	22,8	24,6	24,9	22,7
Yhdistetty kulusuhde prosentteina	%	109,0	123,5	110,9	109,8	101,4
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua prosentteina	%	84,7	98,0	83,4		
Liikekulusuhde prosentteina	%	21,9	22,8	24,6		
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua prosentteina	%	106,6	120,9	108,0		
Toimintapääoma*	Milj. euroa	617,7	559,4	496,0	567,3	580,4
Tasoisuusmäärä	Milj. euroa	442,4	407,4	437,5	405,3	401,6
Vakavaraisuuspääoma*	Milj. euroa	1 082,3	985,8	956,9	987,7	997,1
Vakavaraisuusaste prosentteina vastuuvielasta*	%	109,0	108,3	121,5	131,3	143,1
Vastuunkantokyky prosentteina*	%	221,3	226,0	237,3	263,8	284,9

*) Vuoden 2004 tilinpäätöksessä on vähennetty todennäköisesti seuraavan vuoden aikana toteutuva laskennallinen verovelka (aik. 3 vuoden aikana)

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

2004

2003

(II) Epäsuora rahoituslaskelma

Liiketoiminnan rahavirta

Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta/ voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	43 964 566,59	45 078 826,86
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	117 877 701,60	92 702 941,96
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset	-10 077 425,43	-41 561 842,22
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisen vastuuvajauksen muutos		
Suunnitelman mukaiset poistot	20 652 477,07	19 948 527,90
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		
Muut oikaisut	-47 114 445,50	2 496 326,14
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	125 302 874,33	118 664 780,64
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-173 059 933,01	-26 887 317,29
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	175 780 749,50	19 020 199,60
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	128 023 690,82	110 797 662,95
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-2 206 874,73	-1 049 728,29
Maksetut välittömät verot	-24 055 544,95	-23 038 894,20
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	101 761 271,14	86 709 040,46
Liiketoiminnan satunnaisista eristä johtuva rahavirta (netto)		
Liiketoiminnan rahavirta	101 761 271,14	86 709 040,46
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-159 123 806,60	-88 172 574,13
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	72 789 988,39	21 309 414,19
Vähemmistöosuuden lisäys/vähennys	7 219 689,32	-708 021,04
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-15 518 041,19	-18 906 508,19
Investointien rahavirta	-94 632 170,08	-86 477 689,16
Rahoituksen rahavirta		
Maksullinen osakeanti		
Omien osakkeiden hankkiminen		
Omien osakkeiden myynti		
Lainojen nostot		1 903 543,50
Lainojen takaisinmaksut	-4 045 640,16	
Oman pääoman lisäys/vähennys	-0,45	-5,35
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-125 516,00	-101 736,00
Rahoituksen rahavirta	-4 171 156,61	1 801 802,15
Rahavarojen muutos	2 957 944,45	2 033 153,45
Rahavarat tilikauden alussa	7 418 178,08	5 385 024,63
Rahavarat tilikauden lopussa	10 376 122,53	7 418 178,08

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMA

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - VAHINKOVAKUUTUS

	1.1.2004 - 31.12.2004			1.1.2003 - 31.12.2003		
Vakuutusmaksutuotot						
Vakuutusmaksutulo	1	528 837 799,51		486 457 143,47		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-23 099 831,09</u>	505 737 968,42	<u>-32 469 992,31</u>	453 987 151,16	
Vakuutusmaksuvastuun muutos						
Vakuutusmaksuvastuun kokonaisuutos		-20 382 054,97		-17 753 326,00		
Kannansiirron osuus		<u>47 446,97</u>	-20 334 608,00	<u>0,00</u>	-17 753 326,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>3 714 998,00</u>	-16 619 610,00	<u>-76 768,00</u>	-17 830 094,00	436 157 057,16
Korvauskulut						
Maksetut korvaukset		-367 145 334,90		-345 365 098,91		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>6 331 529,15</u>	-360 813 805,75	<u>10 688 149,26</u>	-334 676 949,65	
Korvausvastuun muutos						
Korvausvastuun kokonaisuutos		-68 313 269,91		-103 319 173,00		
Kannansiirron osuus		<u>4 739,91</u>	-68 308 530,00	<u>0,00</u>	-103 319 173,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>2 712 457,00</u>	-65 596 073,00	<u>-1 149 390,96</u>	-104 468 563,96	-439 145 513,61
Yhteistakuuerän muutos			-426 409 878,75			-551 284,00
Liikekulut	3		<u>-106 932 173,48</u>			<u>-99 553 645,79</u>
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta			-44 797 029,81			-103 093 386,24
Tasoitusmäärän muutos						
Tasoitusmäärän kokonaisuutos			-35 036 495,72		30 147 000,00	
Kannansiirron osuus			<u>46 495,72</u>	<u>-34 990 000,00</u>	<u>0,00</u>	<u>30 147 000,00</u>
Vakuutustekninen kate	2		-79 787 029,81			-72 946 386,24
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA						
Vahinkovakuutuksen tekninen kate			-79 787 029,81			-72 946 386,24
Sijoitustoiminnan tuotot	4	220 155 334,70		196 130 662,71		
Sijoitusten arvonorotus	4	0,00		0,00		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-63 448 649,36		-47 474 118,64		
Sijoitusten arvonorotusten oikaisu	4	<u>0,00</u>	156 706 685,34	<u>0,00</u>	148 656 544,07	
Muut tuotot						
Konsernireservin vähennys		31 500,00		4 600,00		
Muut		<u>912 688,39</u>	944 188,39	<u>815 283,41</u>	819 883,41	
Muut kulut						
Konserniliikearvon poisto		-312 861,80		-138 600,00		
Muut		<u>-10 117 747,37</u>	-10 430 609,17	<u>-8 556 602,34</u>	-8 695 202,34	
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta/tappiosta verojen jälkeen			-41 504,55			-51 617,72
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta						
Tiilikauden vero		-23 754 666,05		-22 897 603,39		
Aikaisempien tilikausien verot		-300 878,90		-141 290,81		
Laskennallisen verovelan muutos		<u>628 381,34</u>	-23 427 163,61	<u>334 499,88</u>	-22 704 394,32	
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta			43 964 566,59			45 078 826,86
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot		0,00		0,00		
Satunnaiset kulut		<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00	
Voitto/tappio satunnaisten erien jälkeen			43 964 566,59			45 078 826,86
Tilinpäätössiirrot						
Poistoeron muutos		0,00		0,00		
Vapaaehtoisten varausten muutos		<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00	
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			3 970 666,68		3 656 913,06	
Tilikauden voitto/tappio			47 935 233,27		48 735 739,92	

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI
TASE

Vastaavaa		31.12.2004		31.12.2003	
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	9	4 334 363,32		0,00	
Konserniliikearvo	9	974 247,21		415 800,00	
Muut pitkävaikutteiset menot	9	<u>24 744 398,04</u>	30 053 008,57	<u>26 670 848,03</u>	27 086 648,03
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset	6				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		295 064 617,69		299 829 224,57	
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>691 375,85</u>	295 755 993,54	<u>1 878 475,11</u>	301 707 699,68
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrityksissä	7				
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		7 329 346,23		7 287 948,40	
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		<u>0,00</u>	7 329 346,23	<u>0,00</u>	7 287 948,40
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet		434 089 873,35		475 505 708,21	
Rahoitusmarkkinavälineet		741 196 847,29		556 598 235,57	
Kiinnelainasaamiset		56 011 174,59		62 419 369,81	
Muut lainasaamiset	8	82 729 894,62		76 571 603,64	
Talletukset		65 926 593,67		43 280 888,06	
Muut sijoitukset		<u>2 227 698,67</u>	1 382 182 082,19	<u>20 353,99</u>	1 214 396 159,28
Jälleenvakuutustalletesaamiset			<u>1 015 591,18</u>	<u>938 496,82</u>	1 524 330 304,18
Saamiset					
Ensiluovutustoiminnasta	15				
Vakuutusentottajilta		90 570 434,31		82 159 701,90	
Vakuutusentustajilta		<u>0,00</u>	90 570 434,31	<u>0,00</u>	82 159 701,90
Jälleenvakuutustoiminnasta			16 477 440,52		19 615 314,83
Muut saamiset		<u>209 424 837,95</u>	316 472 712,78	<u>43 057 937,08</u>	144 832 953,81
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	9	15 148 581,15		16 061 628,88	
Muut aineelliset hyödykkeet		<u>60 049,28</u>	15 208 630,43	<u>56 779,45</u>	16 118 408,33
Rahat ja pankkisaamiset			10 376 122,53		7 418 178,08
Muu omaisuus		<u>849 179,85</u>	26 433 932,81	<u>833 179,85</u>	24 369 766,26
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat			21 633 279,45		17 157 550,42
Muut siirtosaamiset		<u>4 159 537,35</u>	25 792 816,80	<u>7 215 092,34</u>	24 372 642,76
			<u>2 085 035 484,10</u>		<u>1 744 992 315,04</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASE

Vastattavaa		31.12.2004		31.12.2003	
Oma pääoma	10				
Pohjarahasto		6 875 407,12		6 875 407,12	
Takuupääoma		1 765 973,23		1 765 973,23	
Arvonkorotusrahasto		1 406 101,21		1 406 101,21	
Muut rahastot		321 767 055,14		266 354 937,59	
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		4 758 830,09		5 588 529,95	
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio		-17 254 863,86		-11 201 876,63	
Konsernin tilikauden voitto/tappio		47 935 233,27		48 735 739,92	
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta		<u>829 699,42</u>	<u>48 764 932,69</u>	<u>748 906,41</u>	<u>49 484 646,33</u>
		368 083 435,62		320 273 718,80	
Vähemmistöosuus			22 212 159,15		18 963 136,51
Tilinpäätössiirtojen kertymä	11				
Poistoero		0,00		0,00	
Vapaaehtoiset varaukset		<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Konsernireservi	11		0,00		0,00
Vakuutustekninen vastuovelka					
Vakuutusmaksuvastuu		175 578 763,97		155 196 709,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-4 429 491,00</u>	171 149 272,97	<u>-714 493,00</u>	154 482 216,00
Korvausvastuu	12	824 447 770,91		756 134 501,00	
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-17 153 660,00</u>	807 294 110,91	<u>-14 441 203,00</u>	741 693 298,00
Tasoituspääoma		442 435 495,72		407 399 000,00	
Yhteistakuuerä		<u>14 906 729,00</u>	1 435 785 608,60	<u>14 333 393,00</u>	1 317 907 907,00
Jälleenvakuutustallettevelat			18 066,06		20 265,19
Velat	15				
Ensivakuutustoiminnasta		1 179 041,91		915 125,96	
Jälleenvakuutustoiminnasta		6 708 714,97		7 914 873,40	
Joukkovelkakirjalainat		0,00		0,00	
Lainat rahoituslaitoksilta	13	5 829 669,79		9 875 309,95	
Eläkelainat	13	83 739,62		90 042,60	
Laskennallinen verovelka	11/14	1 689 712,60		2 324 375,85	
Muut velat		<u>218 431 821,66</u>	233 922 700,55	<u>40 940 644,56</u>	62 060 372,32
Siirtovelat			25 013 514,12		25 766 915,22
			<u>2 085 035 484,10</u>		<u>1 744 992 315,04</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2004

2003

1. Vakuutusmaksutulo

Ensivakuutus				
Kotimaasta	491 721 100,60		445 203 898,21	
ETA valtioista	0,00		0,00	
Muista valtioista	0,00	491 721 100,60	0,00	445 203 898,21
Jälleenvakuutus		37 116 698,91		41 253 245,26
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta		<u>528 837 799,51</u>		<u>486 457 143,47</u>

1.1. Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät

Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	4 119 490,91	3 558 830,68
Vakuutusmaksuvero	78 123 490,69	71 331 947,98
Palosuojelumaksu	1 341 624,90	1 286 578,00
Liikenneturvallisuusmaksu	1 452 387,00	1 235 921,00
Työsuojelumaksu	1 518 705,00	1 338 403,00
Valtiolle perittävä sairaanhoitomaksu	8 561 003,00	8 381 185,00
Muut julkiset maksut	0,00	0,00
Yhteensä	<u>95 116 701,50</u>	<u>87 132 865,66</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto- osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Lakisääteinen	2004	89 537 437,14	89 363 599,14	-85 306 699,75	-10 475 182,43	-129 611,00	-6 547 894,04
tapaturma	2003	78 698 392,90	78 651 108,90	-112 558 325,32	-7 938 360,95	-85 899,00	-41 931 476,37
	2002	70 753 178,40	70 776 977,31	-71 736 461,23	-7 566 139,82	-43 464,00	-8 569 087,74
Muu tapaturma ja sairaus	2004	29 923 243,59	27 769 543,59	-26 528 150,88	-11 803 388,59	-51 825,62	-10 613 821,50
	2003	25 339 676,77	23 587 571,77	-20 589 137,14	-8 821 491,78	-181 714,10	-6 004 771,25
	2002	21 534 723,26	20 878 056,86	-17 022 186,00	-9 046 783,66	-61 214,27	-5 252 127,07
Moottorijoneuvon vastuu	2004	127 414 503,04	122 018 046,04	-127 046 947,81	-20 742 632,91	-487 575,26	-26 259 109,94
	2003	114 179 202,55	107 267 794,55	-117 834 413,40	-24 329 852,55	-377 644,33	-35 274 115,73
	2002	100 255 841,46	101 670 240,79	-88 015 891,05	-23 265 872,31	-283 477,34	-9 894 999,91
Maa-ajoneuvot	2004	89 062 002,14	86 842 184,14	-63 629 454,55	-15 406 108,92	-182 855,29	7 623 765,38
	2003	82 106 301,76	78 393 644,76	-60 064 227,40	-18 003 086,68	-211 687,15	114 643,53
	2002	75 076 280,02	74 460 082,45	-61 955 039,49	-17 721 077,38	-181 237,32	-5 397 271,74
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2004	6 486 370,02	6 398 461,02	-3 516 936,03	-1 806 045,12	-273 161,15	802 318,72
	2003	5 834 856,54	5 793 598,54	-2 893 920,41	-1 145 082,35	-301 995,63	1 452 600,15
	2002	5 745 500,03	5 484 429,99	-3 095 392,23	-1 229 095,55	-193 384,75	966 557,46
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2004	111 918 557,39	109 517 774,39	-76 170 276,37	-34 635 121,59	-5 164 062,32	-6 451 685,89
	2003	103 786 458,31	97 787 152,31	-93 742 233,32	-26 484 138,16	-3 776 704,69	-26 215 923,86
	2002	91 676 818,42	91 877 618,15	-74 927 599,87	-26 963 488,00	-55 223,26	-10 068 692,98
Vastuu	2004	24 365 940,75	17 310 035,75	-17 148 806,43	-4 787 211,23	1 956 141,46	-2 669 840,45
	2003	23 419 641,32	22 675 895,32	-13 728 480,79	-6 056 829,01	-5 711 828,20	-2 821 242,68
	2002	20 939 413,87	20 679 249,35	-19 105 901,13	-5 805 080,15	-849 107,04	-5 080 838,97
Luotto ja takaus	2004	284 910,85	266 258,85	-2 558 697,75	-108 489,94	1 247 628,85	-1 153 299,99
	2003	219 214,92	226 436,92	272 519,90	-19 509,48	-831,00	478 616,34
	2002	241 698,08	213 867,56	310 170,97	-24 636,28	-12 109,41	487 292,84
Oikeusturva	2004	6 794 624,04	6 493 018,04	-7 002 268,90	-2 072 964,28	0,00	-2 582 215,14
	2003	5 928 686,21	5 692 132,21	-6 617 154,52	-1 502 101,85	0,00	-2 427 124,16
	2002	5 251 401,44	5 231 417,70	-4 580 213,17	-1 491 930,78	0,00	-840 726,25
Muut	2004	5 933 511,64	5 908 184,64	-2 476 572,99	-1 540 380,72	-74 056,99	1 817 173,94
	2003	5 691 466,93	5 465 495,93	-1 552 865,20	-1 105 037,83	-77 693,73	2 729 899,17
	2002	4 740 977,21	4 629 804,39	-4 603 006,94	-992 005,32	-81 617,88	-1 046 825,75
Ensivakuutus yhteensä	2004	491 721 100,60	471 887 105,60	-411 384 811,46	-103 377 525,73	-3 159 377,32	-46 034 608,91
	2003	445 203 898,21	425 540 831,21	-429 308 237,60	-95 405 490,64	-10 725 997,83	-109 898 894,86
	2002	396 215 832,19	395 901 744,55	-344 731 520,14	-94 106 109,25	-1 760 835,27	-44 696 720,11
Jälleenvakuutus	2004	37 116 698,91	36 616 085,91	-24 037 127,49	-8 942 709,75	-1 825 333,57	1 810 915,10
	2003	41 253 245,26	43 162 986,26	-19 376 034,31	-9 588 400,23	-6 841 759,10	7 356 792,62
	2002	35 983 821,15	32 990 929,87	-18 335 984,81	-10 085 044,74	-4 004 172,35	565 727,97
Yhteensä	2004	528 837 799,51	508 503 191,51	-435 421 938,95	-112 320 235,48	-4 984 710,89	-44 223 693,81
	2003	486 457 143,47	468 703 817,47	-448 684 271,91	-104 993 890,87	-17 567 756,93	-102 542 102,24
	2002	432 199 653,34	428 892 674,42	-363 067 504,95	-104 191 153,99	-5 765 007,62	-44 130 992,14
Yhteistakuuerän muutos	2004						-573 336,00
	2003						-551 284,00
	2002						-530 081,41
Tasoituspäärän muutos	2004						-34 990 000,00
	2003						30 147 000,00
	2002						-32 239 839,12
Vakuutus- tekninen kate	2004						-79 787 029,81
	2003						-72 946 386,24
	2002						-76 900 912,67

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI**TULOSLASKELMAN LIITTEET****3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot**

	2004	2003
3.1. Kokonaisliikekulut toiminnoittain		
Maksetut korvaukset	24 127 174,31	22 211 399,13
Liikekulut	106 932 173,48	99 553 645,79
Sijoitustoiminnan hoitokulut	2 925 993,72	3 814 905,70
Muut kulut	10 430 609,17	8 695 202,34
<i>Yhteensä</i>	<u>144 415 950,68</u>	<u>134 275 152,96</u>

3.2. Tuloslaskelman erä liikekulut

Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	13 251 580,43	12 003 424,93
Tulevan jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	7 130 692,15	8 835 732,25
Muut vakuutusten hankintamenot	<u>38 008 017,75</u>	<u>34 087 346,19</u>
	58 390 290,33	54 926 503,37
Vakuutusten hoitokulut	33 989 222,70	32 117 874,42
Hallintokulut	19 940 722,46	17 949 749,44
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	<u>-5 388 062,01</u>	<u>-5 440 481,44</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>106 932 173,48</u>	<u>99 553 645,79</u>

3.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot**3.3.1. Henkilöstökulut**

Palkat ja palkkiot	58 246 568,22	52 892 912,87
Eläkekulut	10 472 424,43	9 311 896,49
Muut henkilösivukulut	<u>4 247 156,45</u>	<u>3 728 891,36</u>
<i>Yhteensä</i>	<u>72 966 149,10</u>	<u>65 933 700,72</u>

3.3.2. Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja

Palkat ja palkkiot	778 795,00	760 149,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eroamisikä on 63 vuotta Varatoimitusjohtajan eroamisikä on 60 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksi	

Hallitus ja hallituksen varajäsenet

Palkat ja palkkiot	600 221,00	370 973,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön työsuhteessa oleville hallituksen jäsenille on eläkeiäksi sovittu 60-63 vuot	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Katso LIITE 17	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Katso LIITE 17	

Hallintoneuvosto

Palkat ja palkkiot	45 700,00	51 000,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksi	

3.3.3. Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	1858	1809
Myyntihenkilöstö	309	301
Kiinteistöhenkilöstö	-	-

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TULOSLASKELMAN LIITTEET

4.1. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

	2004		2003	
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin				
Osinkotuotot	271 895,92		0,00	
Korkotuotot	1 575,05		1 428,09	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	273 470,97	<u>0,00</u>	1 428,09
Tuotot kiinteistösijoituksista omistusyhteisyrityksiin				
Osinkotuotot	0,00		0,00	
Korkotuotot	133 695,64		136 144,42	
Muut tuotot	<u>0,00</u>	133 695,64	<u>0,00</u>	136 144,42
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin				
Osinkotuotot	0,00		0,00	
Korkotuotot	93 668,50		81 022,55	
Muut tuotot	<u>37 666 378,52</u>	37 760 047,02	<u>39 565 479,14</u>	39 646 501,69
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	24 760 344,14		21 189 364,66	
Korkotuotot	42 071 636,35		57 029 806,21	
Muut tuotot	<u>8 866 094,14</u>	75 698 074,63	<u>2 268 178,61</u>	80 487 349,48
Yhteensä		113 865 288,26		120 271 423,68
Arvon alentumisten palautukset		21 424 418,59		49 254 319,63
Myyntivoitot		<u>84 865 627,85</u>		<u>26 604 919,40</u>
Yhteensä		220 155 334,70		196 130 662,71
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
Omistusyhteisyritykset	0,00		0,00	
Muut yritykset	<u>-20 292 075,48</u>	-20 292 075,48	<u>-21 637 814,73</u>	-21 637 814,73
Kulut muista sijoituksista		-10 320 048,01		-4 520 491,25
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Omistusyhteisyritykset	-85,81		-118,65	
Muut	<u>-2 206 788,92</u>	-2 206 874,73	<u>-1 049 609,64</u>	-1 049 728,29
Yhteensä		-32 818 998,22		-27 208 034,27
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-11 346 993,16		-7 692 477,41	
Rakennusten suunnitelmapoistot	<u>-7 207 018,52</u>	-18 554 011,68	<u>-7 278 101,75</u>	-14 970 579,16
Myyntitappiot		<u>-12 075 639,46</u>		<u>-5 295 505,21</u>
Yhteensä		-63 448 649,36		-47 474 118,64
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua		156 706 685,34		148 656 544,07
Sijoitusten arvonkorotus	0,00		0,00	
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa		156 706 685,34		148 656 544,07
Osinkotuottoihin sisältyvä yhtiöveron hyvitys		5 037 108,36		5 340 248,09

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2004 Jäljellä oleva hankintameno	2004 Kirjanpitoarvo	2004 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	202 874 042,10	236 910 351,20	340 248 768,00
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	1 870 779,93	1 870 779,93	2 545 459,00
Muut kiinteistöosakkeet	53 666 257,66	56 283 486,56	74 989 304,00
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	691 375,85	691 375,85	691 375,85
	<u>259 102 455,54</u>	<u>295 755 993,54</u>	<u>418 474 906,85</u>
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	7 329 346,23	7 329 346,23	7 329 346,23
Rahamarkkinavälineet	0,00	0,00	0,00
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	434 089 873,35	434 089 873,35	569 262 717,40
Rahoitusmarkkinavälineet	741 196 847,29	741 196 847,29	767 413 996,65
Kiinnelainasaamiset	56 011 174,59	56 011 174,59	56 011 174,59
Muut lainasaamiset	82 729 894,62	82 729 894,62	82 729 894,62
Talletukset	65 926 593,67	65 926 593,67	65 926 593,67
Muut sijoitukset	2 227 698,67	2 227 698,67	2 227 698,67
	<u>1 382 182 082,19</u>	<u>1 382 182 082,19</u>	<u>1 543 572 075,60</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	1 015 591,18	1 015 591,18	1 015 591,18
	<u>1 649 629 475,14</u>	<u>1 686 283 013,14</u>	<u>1 970 391 919,86</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	-3 347 464,51		
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		33 611 316,78	
Muita arvonkorotuksia		3 042 221,22	
		<u>36 653 538,00</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>284 108 906,72</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2003 Jäljellä oleva hankintameno	2003 Kirjanpitoarvo	2003 Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	202 490 023,54	241 276 332,64	340 759 000,00
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyrityksissä	2 080 913,14	2 080 913,14	2 694 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	53 793 187,50	56 471 978,79	77 878 000,00
Lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä	1 878 475,11	1 878 475,11	1 878 475,11
	<u>260 242 599,29</u>	<u>301 707 699,68</u>	<u>423 209 475,11</u>
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	7 287 948,40	7 287 948,40	7 287 948,40
Rahamarkkinavälineet	0,00	0,00	0,00
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	475 505 708,21	475 505 708,21	624 270 151,05
Rahoitusmarkkinavälineet	556 598 235,57	556 598 235,57	571 047 861,36
Kiinnelainasaamiset	62 419 369,81	62 419 369,81	62 419 369,81
Muut lainasaamiset	76 571 603,64	76 571 603,64	76 571 603,64
Talletukset	43 280 888,06	43 280 888,06	43 280 888,06
Muut sijoitukset	20 353,99	20 353,99	20 353,99
	<u>1 214 396 159,28</u>	<u>1 214 396 159,28</u>	<u>1 377 610 227,91</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset	938 496,82	938 496,82	938 496,82
	<u>1 482 865 203,79</u>	<u>1 524 330 304,18</u>	<u>1 809 046 148,24</u>
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno erotusta	-1 075 978,58		
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		38 361 316,78	
Muita arvonkorotuksia		3 103 783,61	
		<u>41 465 100,39</u>	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			<u>284 715 844,06</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2004	2004	2004
	Kiinteistöt ja	Lainasaamiset	Lainasaamiset
	kiinteistöosakkeet	konserniyrityksiltä	tusyhteisyrittäjä
Hankintameno 1.1.	365 854 168,01	0,00	1 878 475,11
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-51 297,32		
Lisäykset	30 102 820,99	0,00	0,00
Vähennykset	-29 046 090,99	0,00	-1 187 099,26
Siirrot erien välillä	104 845,38	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>366 964 446,07</u>	0,00	691 375,85
Kertyneet poistot 1.1.	-60 797 510,72		
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	51 297,32		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	462 762,47		
Tilikauden poistot	-7 148 962,32		
Vähennykset	2 727 422,10		
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-64 704 991,15</u>		
Arvonalentumiset 1.1.	-46 692 533,11		
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	2 035 073,91		
Tilikauden arvonalentumiset	-1 318 526,32		
Arvonalentumisten palautukset	2 127 610,19		
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-43 848 375,33</u>		
Arvonkorotukset 1.1.	41 465 100,39		
Lisäykset	0,00		
Vähennykset	-5 117 724,55		
Siirrot erien välillä	306 162,16		
Arvonkorotukset 31.12.	<u>36 653 538,00</u>		
Kirjanpitoarvo 31.12	<u>295 064 617,59</u>	0,00	691 375,85

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

	2004
Jäljellä oleva hankintameno	20 378 714,07
Kirjanpitoarvo	20 449 169,48
Käypä arvo	48 218 827,00

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****7. Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä****2004****Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä**

Hankintameno 1.1.	7 304 948,40
Lisäykset	226 405,25
Vähennykset	-202 007,42
Siirrot erien välillä	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>7 329 346,23</u>
Arvonaleumiset 1.1.	-17 000,00
Vähennysten ja siirtojen arvonaleumiset	17 000,00
Tilikauden arvonaleumiset	0,00
Arvonaleumisten palautukset	0,00
Arvonaleumiset 31.12.	<u>0,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>7 329 346,23</u></u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI**TASEEN LIITTEET 31.12.2004**

7.1. Sijoitukset omistusyhteisyyksissä

Osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	Tampere	89,00	11 464 885,79	1 399 386,46
Oirabi Oy	Espoo	50,00	8 633,47	127,64
Suomen Vahinkotarkastus Oy	Helsinki	50,00	585 479,79	-319 121,73
Tapiola Omaisuudenhoito Oy	Espoo	35,00	3 852 963,80	646 339,59
Vakuutusneuvonta Aura Oy	Espoo	33,33	10 982,77	183,97
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	Espoo	33,33	10 953,64	183,77
Yhteensä			15 933 899,26	1 727 099,70

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

7.2 Taseen liitetieto 31.12.2004

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Määrä	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut				
Amer-Yhtymä	539 355	0,76	5 080 495,14	6 930 711,75
Beltton-Yhtiöt	283 900	4,37	1 621 069,00	1 621 069,00
Birka Line	238 000	2,76	1 803 106,34	3 498 600,00
Chips	173 500	0,99	1 148 934,94	3 938 450,00
Comptel	284 900	0,27	529 914,00	529 914,00
Elisa	578 660	0,41	6 459 149,39	6 862 907,60
Finnair	256 300	0,30	1 185 548,97	1 425 028,00
Fortum	572 363	0,07	2 285 475,23	7 795 584,06
Huhtamäki	513 164	0,50	3 282 000,25	6 091 256,68
Ilkka-Yhtymä	128 400	0,98	608 016,63	975 840,00
Kemira	612 900	0,49	3 427 832,03	6 227 064,00
Kesko	299 340	0,32	3 278 100,78	5 373 153,00
Lassila & Tikanoja	974 976	2,56	6 032 206,27	12 801 434,88
Lännen Tehtaat	198 650	3,14	1 966 831,66	2 443 395,00
Nokia	910 200	0,02	1 478 193,14	10 576 524,00
Nokian Renkaat	84 660	0,78	1 583 616,51	9 464 988,00
Outokumpu	292 150	0,16	2 601 100,31	3 841 772,50
Perlos	444 000	0,84	4 270 554,70	5 225 880,00
Sanoma WSOY	652 397	0,43	2 570 071,18	11 214 704,43
Stockmann	232 800	0,47	3 527 904,51	5 051 760,00
Tamfelt	286 701	1,05	1 435 386,21	2 297 883,84
Tekla	884 600	3,92	1 654 202,00	1 654 202,00
Tietoenator	306 280	0,37	826 313,19	7 166 952,00
UPM-Kymmene	545 000	0,10	7 387 958,13	8 916 200,00
Uponor	745 000	1,00	3 431 958,73	10 251 200,00
Vacon	199 600	1,31	1 397 200,00	2 351 288,00
Vaisala	99 700	0,71	1 167 218,31	1 814 540,00
YIT-Yhtymä	994 960	1,62	2 621 872,93	18 267 465,60
Muut			1 301 236,09	2 924 079,00
Yhteensä			75 963 466,57	167 533 847,34

Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat

A-Katsastus Oy	59 000	7,15	590 000,00	590 000,00
Citec Information Oy Ab	4 795	5,34	724 615,89	724 615,89
Fibox Oy Ab	2 187	5,10	2 405 194,63	2 405 194,63
Fingrid Oyj	50	1,50	1 681 879,26	1 681 879,26
Indekon Oy	25 000	7,64	525 587,27	525 587,27
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	32 000	80,00	1 614 604,09	1 614 604,09
Metsä Tissue Oyj	435 045	5,61	8 700 914,40	8 700 914,40
NetHawk Oyj	511 100	2,30	1 775 043,94	1 775 043,94
Satel Oy	625	12,63	1 708 789,33	1 708 789,33
Seligson & Co Oyj	210 525	17,05	1 656 305,97	1 656 305,97
Suomen SKV Oy	630	12,00	2 093 266,93	2 093 266,93
Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola	141 778	3,80	522 506,07	522 506,07
Muut			4 815 759,18	4 838 781,94
Yhteensä			28 814 466,96	28 837 489,72

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

Kotivaltio

Adidas-Salomon	Saksa	0,14	4 631 481,83	7 600 000,00
Ajinomoto	Japani	0,01	548 628,71	548 628,71
Assa Abloy	Ruotsi	0,05	2 282 398,98	2 516 462,32
Banco Popular	Espanja	0,04	4 063 630,75	4 122 500,00
Boliden	Ruotsi	0,19	1 087 987,50	1 227 856,24
Canon	Japani	0,00	1 057 293,23	1 057 293,23
Check Point Software Technologies	Israel	0,12	4 812 863,34	5 247 504,59
Ciba Specialty Chemicals	Sveitsi	0,11	4 243 988,59	4 243 988,59
Cloetta Fazer	Ruotsi	0,97	5 223 078,86	5 335 288,12
Diageo	Iso-Britannia	0,01	1 854 030,40	2 817 519,65
E.ON	Saksa	0,01	3 113 886,71	4 493 020,00
Ekornes	Norja	0,71	3 721 732,43	3 901 904,94
Electrolux	Ruotsi	0,05	2 020 472,00	2 359 044,85
Glaxosmithkline	Iso-Britannia	0,01	7 574 678,62	7 825 445,00
Heineken	Alankomaat	0,05	5 678 695,00	5 678 695,00
Hennes & Mauritz	Ruotsi	0,03	3 938 328,04	5 312 340,64
Honda Motor	Japani	0,00	581 516,85	638 796,99
Johnson & Johnson	Yhdysvallat	0,00	4 985 343,65	5 252 019,68
Kao	Japani	0,01	842 900,84	865 828,86
Kerry Group	Irlanti	0,13	3 382 179,24	4 114 479,75
Lawson	Japani	0,02	541 353,38	541 353,38
Lloyds Tsb	Iso-Britannia	0,01	5 300 015,15	5 300 015,15
Microsoft	Yhdysvallat	0,00	5 767 329,86	5 767 329,86
Mitsubishi Tokyo Financial	Japani	0,00	1 046 283,93	1 347 941,28
Modern Times Group	Ruotsi	0,28	2 933 006,30	3 671 928,70
Nestle	Sveitsi	0,04	2 892 280,77	2 892 280,77
Nippon Telegraph and Telephone (NTT)	Japani	0,00	994 772,65	994 772,65
Nordea Bank	Ruotsi	0,16	2 404 592,64	4 265 370,00
Novozymes	Tanska	0,22	3 469 224,76	5 792 600,96
Observer	Ruotsi	0,52	1 422 554,49	1 422 554,49
Orkla	Norja	0,16	3 774 385,53	7 748 690,10
Pfizer	Yhdysvallat	0,01	8 548 102,20	8 548 102,20
Reed Elsevier	Alankomaat	0,06	4 496 538,92	4 648 905,00
Rentokil	Iso-Britannia	0,11	4 191 200,50	4 191 200,50
Roche Holding	Sveitsi	0,01	5 727 142,73	6 515 730,12
Royal Dutch	Alankomaat	0,01	5 113 495,22	5 378 450,00
SCA	Ruotsi	0,07	5 025 129,83	5 446 483,60
Securitas	Ruotsi	0,12	4 791 934,28	5 623 794,43
Sega Sammy Holdings	Japani	0,02	589 146,17	824 040,10
Seiko Epson	Japani	0,01	701 036,26	724 897,96
Shin-Etsu Chemical	Japani	0,00	511 278,20	511 278,20
Singulus Technologies	Saksa	1,22	5 828 220,00	5 828 220,00
SKF	Ruotsi	0,18	4 981 444,64	6 546 349,47
Statoil	Norja	0,01	2 013 818,09	2 041 522,49
Svenska Handelsbanken	Ruotsi	0,04	3 923 770,43	5 178 147,80
Takeda Pharmaceutical	Japani	0,00	574 902,76	635 531,69
TeliaSonera	Ruotsi	0,03	4 919 934,46	5 734 401,12
Total	Ranska	0,01	8 204 458,20	9 497 370,00
Toyota Motor	Japani	0,00	1 110 729,79	1 233 233,08
UBS	Sveitsi	0,01	5 368 013,68	5 932 724,09
Unilever	Alankomaat	0,01	2 491 165,00	2 491 165,00
Walgreen	Yhdysvallat	0,01	3 500 607,23	3 521 217,24
Waters	Yhdysvallat	0,05	2 163 375,49	2 267 190,37
VNU	Alankomaat	0,06	3 349 397,01	3 349 397,01
Vodafone	Iso-Britannia	0,00	6 790 610,03	6 790 610,03
Yamanouchi Pharmaceutical	Japani	0,01	1 139 185,50	1 265 714,29
Muut			862 787,49	3 454 287,70
Yhteensä			193 108 339,14	223 083 417,99

Sijoitusrahastot

Abacus	Suomi	4 463 712,61	4 463 712,61
DFA European Small Companies	Irlanti	1 500 000,00	1 612 500,00
DFA US Small Companies	Irlanti	1 482 000,00	1 482 000,00
eQ Arvonkasvattajat	Suomi	704 700,00	1 068 300,00
Fourton Odysseus	Suomi	1 500 000,00	1 705 751,64
Fourton Stamina	Suomi	1 500 000,00	1 661 765,51
Ing (L) Inv Emerging Mkts Equity	Luxemburg	5 602 638,14	5 665 822,58
Ing INTL Emerging Markets Debt	Luxemburg	3 214 280,80	3 959 291,28
Schroder Japanies Equities	Luxemburg	2 897 833,67	2 897 833,67
SEB Commingled Small Cap Growth Fund	Yhdysvallat	4 613 070,80	4 613 070,80
Seligson APS Far East	Suomi	5 009 127,54	5 404 506,54
Seligson Phoebus	Suomi	1 000 000,00	1 538 737,38
Tapiola 2035	Suomi	2 300 000,00	2 316 790,00
Tapiola Hyvinvointi	Suomi	4 916 364,78	4 916 364,78
Tapiola Instituutio	Suomi	8 966 239,03	9 188 464,30
Tapiola Kehitt. Markkinat	Suomi	11 742 832,51	13 798 899,59
Tapiola Korko	Suomi	6 928 677,79	8 427 212,06
Tapiola Rahamarkkina	Suomi	6 366 700,04	6 653 787,35
Tapiola Riskikorko	Suomi	29 475 806,38	35 660 310,65
Tapiola Trendi	Suomi	5 061 739,96	5 333 401,82
Tapiola Tulevaisuus	Suomi	2 651 713,97	2 651 713,97
Tapiola USA	Suomi	7 085 576,24	7 086 481,03
Muut		268 156,16	754 151,53
Yhteensä		119 251 170,42	132 860 869,09

Pääomasijoitusrahastot

Bio Fund Ventures II Ky	Suomi	1 102 399,67	1 102 399,67
Bio Fund Ventures III Ky	Suomi	833 653,89	833 653,89
Capman Equity VII A L.P.	Iso-Britannia	1 274 998,64	1 274 998,64
Eqvitec Technology Fund II Ky	Suomi	2 374 491,76	2 374 491,76
Eqvitec Technology Mezzanine Fund I A Ky	Suomi	817 034,82	817 034,82
Finnmezzanine Rahasto III A Ky	Suomi	642 215,03	642 215,03
HealthCap IV Bis L.P.	Yhdysvallat	732 480,83	732 480,83
Industri Kapital 2000 Limited Partnership	Iso-Britannia	3 861 292,07	3 861 292,07
MB Equity Fund III Ky	Suomi	1 174 210,59	1 174 210,59
Nordic Capital IV L.P.	Iso-Britannia	1 755 116,59	1 755 116,59
Partners Group Secondary L.P.	Yhdysvallat	726 461,39	726 461,39
Muut		1 657 949,06	1 657 949,06
Yhteensä		16 952 304,34	16 952 304,34
Muut		125,92	125,92

Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	434 089 873,35	569 268 054,40
---	-----------------------	-----------------------

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

8. Muut sijoitukset

	2004	2003
8.1. Muut lainasaamiset erittely vakuuden mukaan:		
Pankkitakaus	2 124 759,84	2 429 391,33
Vakuutuskirja	555,00	10 577,97
Muu vakuus	<u>2 823 822,14</u>	<u>4 489 107,90</u>
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	4 949 136,98	6 929 077,20
Ei vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	<u>64 771 610,36</u>	<u>69 642 526,44</u>
	<u>69 720 747,34</u>	<u>76 571 603,64</u>

8.2. Pääomalainojen yhteismäärä

Muut lainasaamiset	<u>15 455 803,83</u>	<u>22 468 285,71</u>
Jäljellä oleva hankintameno	<u>15 455 803,83</u>	<u>22 468 285,71</u>

- 1) Lainansaaja: Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola 15 000 000,00
Lainaehdot: Lainalle maksetaan korkoa vain lainansaajayhtiön
voitonjakokelpoisista varoista.

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI**TASEEN LIITTEET 31.12.2004****9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset**

	2004 Aineettomat oikeudet ja pitkä- vaikutteiset menot	2004 Konserni- liikearvo	2004 Kalusto
Hankintameno 1.1.	44 855 203,00	693 000,00	60 887 073,69
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1 979 601,28	0,00	0,00
Lisäykset	9 809 884,99	871 309,01	5 244 264,13
Vähennykset	0,00	0,00	-855 325,15
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>52 685 486,71</u>	<u>1 564 309,01</u>	<u>65 276 012,67</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-18 184 354,97	-277 200,00	-44 825 444,81
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1 979 601,28	0,00	0,00
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	428 638,38
Tilikauden poistot	-7 401 971,66	-312 861,80	-5 730 625,09
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-23 606 725,35</u>	<u>-590 061,80</u>	<u>-50 127 431,52</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>29 078 761,36</u></u>	<u><u>974 247,21</u></u>	<u><u>15 148 581,15</u></u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

10.1. Oman pääoman muutokset	1.1.2004	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2004
Pohjarahasto	6 875 407,12	0,00	0,00	6 875 407,12
Takuupääoma	1 765 973,23	0,00	0,00	1 765 973,23
Arvonkorotusrahasto	1 406 101,21	0,00	0,00	1 406 101,21
Varmuusrahasto	266 149 021,23	55 400 000,00	0,00	321 549 021,23
Vararahasto, vapaa	16 818,79	0,00	0,00	16 818,79
Käyttörahasto	189 097,57	137 633,55	-125 516,00	201 215,12
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	5 588 529,95	0,00	-829 699,86	4 758 830,09
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-11 201 876,63	0,00	-6 052 987,23	-17 254 863,86
Konsernin tilikauden voitto/tappio	48 735 739,92	47 935 233,27	-48 735 739,92	47 935 233,27
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta	748 906,41	-748 906,41	829 699,42	829 699,42
	<u>49 484 646,33</u>	<u>47 186 326,86</u>	<u>-47 906 040,50</u>	<u>48 764 932,69</u>
Oman pääoman muutokset yhteensä	<u>320 273 718,80</u>	<u>102 723 960,41</u>	<u>-54 914 243,59</u>	<u>368 083 435,62</u>

10.2. Arvonkorotusrahaston erittely

Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 406 101,21
Lisäykset	0,00
Arvonkorotusten peruutukset	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	<u>1 406 101,21</u>
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	1 406 101,21

10.3. Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

Tilikauden voitto/tappio	48 764 932,69
+ Muu vapaa oma pääoma tase­nimikkeittäin	
Varmuusrahasto	321 549 021,23
Vararahasto	16 818,79
Käyttörahasto	201 215,12
Muut vapaat rahastot	0,00
Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	<u>4 758 830,09</u>
Muu vapaa pääoma yhteensä	<u>326 525 885,23</u>
- Taseen osoittama tappio	-17 254 863,86
- Yhtiöjärjestyksen mukaan vararahastoon siirrettävä tai muutoin jakamatta jätettävä määrä	
- Muut jakokelvottomat erät	
- Määrä, joka konserniin kuuluvien yhteisöjen tilinpäätössiirroista on konsernitilinpäätöksessä merkitty omaan pääomaan	<u>-4 758 830,09</u>
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	<u><u>353 277 123,97</u></u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

11. Tilinpäätössiirtojen kertymä ja konsernireservin muutokset

	2004	2003
Poistoero		
Kertynyt poistoero 1.1.	5 701 464,00	7 283 918,90
Lisäykset	2 992 804,39	5 016 083,97
Vähennykset	-4 205 416,00	-6 526 680,09
Kertynyt poistoero 31.12.	4 488 852,39	5 773 322,78
Vapaaehtoiset varaukset		
Luottotappiovaraus 1.1.	2 230 834,12	1 874 725,98
Lisäykset	0,00	356 108,14
Vähennykset	-231 724,12	0,00
Luottotappiovaraus 31.12.	1 999 110,00	2 230 834,12
Asuintalovaraus 1.1.	10 932,22	10 932,22
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Asuintalovaraus 31.12.	10 932,22	10 932,22
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	2 010 042,22	2 241 766,34
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	6 498 894,61	8 015 089,12
Jaettu		
Omaan pääomaan	-4 758 830,09	-5 588 529,95
Vähemmistöosuuteen	-50 351,92	-102 183,32
Laskennalliseen verovelkaan	-1 689 712,60	-2 324 375,85
	0,00	0,00
Verokanta	26 %	29 %
Konsernireservi		
Konsernireservi 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset	31 500,00	4 600,00
Vähennykset	-31 500,00	-4 600,00
Konsernireservi 31.12.	0,00	0,00

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

12. Korvausvastuu

	2004	2003
Korvausvastuusta vähennetyt riidattomat regressisaamiset		
Lakisääteinen tapaturma	15 235 963,00	1 774 442,00

Tilinpäätöksessä on laskentaperiaatetta muutettu siten, että sekä selvittelyltään keskeneräisten että vahvistettujen elinkorkovastuiden riidattomat regressisaamiset vähennetään korvausvastuusta. Aikaisemmin korvausvastuusta vähennettiin ainoastaan keskeneräisten korvausvastuiden riidattomat regressisaamiset. Vuoden 2003 vertailukelpoinen luku olisi ollut 13 273 536 euroa.

	2004	2003
13. Velat, jotka erääntyvät maksettavaksi viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	5 829 669,79	9 875 309,95
Eläkelainat	83 739,62	90 042,60
	<u>5 913 409,41</u>	<u>9 965 352,55</u>

	2004	2003
14. Laskennalliset verovelat		
Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	535 192,02	1 021 294,81
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan (v. 2003 kolmen seuraavan) vuoden aikana.	<u>9 958 000,00</u>	<u>19 807 000,00</u>
	<u>10 493 192,02</u>	<u>20 828 294,81</u>

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely

Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä

Muut saamiset

2004

4 858,24

4 858,24

2003

150 980,25

150 980,25

15.2. Velkojen erittely

Velat omistusyhteisyrittäjille

Muut velat

2004

386 840,49

386 840,49

2003

6 593,05

6 593,05

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA KONSERNI

TASEEN LIITTEET 31.12.2004

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2004	2004	2003	2003
16.1. Vakuudet	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	22 140 976,00	4 850 994,55	14 850 467,00	6 657 796,42
Pantit, johdannaissopimusten vakuudeksi	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset, jälleenvakuutusliike	222 417,46	198 894,35	209 281,11	70 613,62
	<u>22 363 393,46</u>	<u>5 049 888,90</u>	<u>15 059 748,11</u>	<u>6 728 410,04</u>

16.2. Taseeseen sisällyttömät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2004	2003
Korkojohdannaiset		
<i>Termini- ja futuurisopimukset, suljetut</i>		
Kohde-etuus	0,00	0,00
Käypä arvo	-4 650,00	0,00
<i>Optiosopimukset</i>		
Kohde-etuus	0,00	60 000 000,00
Käypä arvo	0,00	234 000,00
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	146 279 785,37	96 734 323,21
Käypä arvo	2 877 877,33	3 704 725,32
Osakejohdannaiset		
<i>Termini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	0,00
Arvopapereiden lainaussopimukset		
Lainaksi annetut arvopaperit		
Jäljellä oleva hankintameno	0,00	0,00
Käypä arvo	0,00	0,00
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä ryhmän vastuu, josta yhtiön taseessa</i>		
	2 202 396,15	2 402 845,63
	719 241,52	801 212,76
<i>Arvonlisäverolain 33§:n mukainen vähennysten palautusvelvollisuus</i>		
	112 266,00	68 040,00
Muut vastuusitoumukset		
Ostositoumukset	26 060 400,00	0,00
Merkintäsitoumukset	23 181 923,14	22 858 396,17

17. Lähipiirilainat

Rahalainat vakuutusyhtiön tai vakuutusyhtiön konserniin kuuluvan yhteisön taikka vakuutusyhtiössä määräysvaltaa käyttävän yhteisön tai säätiön tai tällaisen yhteisön tai säätiön määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajalle, hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenelle tai tilintarkastajalle tai näiden VYL 12 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitetuille sukulaisille.

Rahalainat eivät ylitä 200 000 euroa.

Rahalainat sille, jolla osakkeen tai takuuosuuden omistuksen optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjan nojalla on tai voi olla vähintään 10 prosenttia vakuutusyhtiön osakkeista, takuuosuuksista tai osakkeiden tai takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä taikka vastaava omistus tai äänivalta vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä.

Lainan saaja	Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola
Lainan määrä	15.000.000,00 euroa
Viimeinen takaisinmaksupvm	31.12.2013
Korko %	5,20
Vakuus	ei vakuutta

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

EHDOTUS VOITON KÄYTTÄMISESTÄ

Hallitus ehdottaa, että tilikauden voitto 57 069 764,30 euroa käytetään seuraavasti:

Varmuusrahastoon siirretään	57 000 000,00
Käyttörahastoon siirretään	69 764,30

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma seuraavasti:

Pohjarahasto	6 875 407,12
Takuupääoma	1 765 973,23
Arvonkorotusrahasto	539 477,76
Vararahasto, vapaa	16 818,79
Varmuusrahasto	378 549 021,23
Käyttörahasto	270 979,42
	<u>388 017 677,55</u>

Espoossa 2. päivänä maaliskuuta 2005

Asmo Kalpala

Juhani Heiskanen

Tom Liljeström

Jari Saine

Juha Seppänen
toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisten päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita noudattaen.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseräparannusmenot sekä atk-järjestelmien suunnittelumenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet sekä osakkeet ja osuudet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet sekä osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonkorotuksen vastaerä on tulotettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonkorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonkorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoonsa saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Osakkeisiin aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta tai muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu. Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoonsa saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisenä.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisten negatiivisesta arvonmuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvonmuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai –kuluja.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata. Toimintapääomasta vähennetään ei-suojaavien johdannaissopimusten mahdollinen enimmäistappio.

Saamisten arvostus*Vakuutusmaksusaamiset*

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemukseräinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta sen sijaan kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet		
Huoneistojen peruskorjaukset		5 v
Atk-järjestelmien suunnittelukustannukset		5 v
Kiinteistöt		
Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset		40-50 v
Tavaratalo-, myymälä- rakennukset		30-40 v
Teollisuus-, varasto ym. rakennukset		20-30 v
Rakennusten ainesosat 25 %:n menojäännöspoisto		
Kalusto		
Konttorikoneet, -kalusto yms. 25 %:n menojäännöspoisto		

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen.

Tuloutettujen arvonkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Varaukset, kertynyt poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Varaukset

Kertynyt poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Vapaaehtoiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Luottotappiovaraus

Luottotappiovaraus ei saa ylittää 1 prosenttia vakuutusyhtiön muiden saamisten kuin vakuutusmaksusaamisten määrästä.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana. Vakuutusvalvontaviraston 16.12.2004 antaman uuden määräyksen mukaan toimintapääomasta vähennetään laskennalliset verovelat, jos ne todennäköisesti realisoituvat yhden vuoden aikana. Tunnuslukuja laskettaessa on v 2004 alkaen otettu huomioon yhden vuoden laskennalliset verovelat. Aikaisemmin liitetiedoissa ja tunnuslukuja laskettaessa huomioitiin laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidettiin todennäköisenä kolmen seuraavan vuoden aikana.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään niiden markkinaperusteisia käypiä arvoja. Liike- ja toimistokohteiden käyvät arvot määritetään yleisen arviointitavan mukaisesti pääsääntöisesti tuottoarvomenetelmällä, tai kauppa-arvomenetelmällä, mikäli vertailuaineisto on edustava. Asuntokohteiden käyvät arvot määritetään kauppa-arvomenetelmällä. Erikoiskohteiden arvot määritetään kohteeseen parhaiten soveltuvalla arviointimenetelmällä. Arvonmäärityksen tekee vakuutusvalvontaviraston edellyttämällä tavalla joko kiinteistöyksikön asiantuntijat tai ulkopuolinen arvioitsija.

Osakesijoitukset ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomarahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta, mikäli se on alempi.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon mahdollinen luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Selostus henkilökunnan eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL -perusvakuutuksella Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa ja lisäeläketurva pääosin TEL:n mukaisena lisäeläkevakuutuksena Keskinäisessä Eläkevakuutusyhtiössä Tapiolassa ja pieneltä osin Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolassa.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

Selostus vastuuelan vähennyseristä ja korvausvastuun laskennassa käytetystä korkouuksesta

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös ulkomaisen jälleenvakuutuksen palkkioihin Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan tilastollisin menetelmin. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuelan riittävyys myös silloin, kun vastuuelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti. Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Korvausvastuusta on vähennetty tapaturmavakuutuksen riidattomat regressisaamiset. Tässä tilinpäätöksessä on siirrytty laskentakäytäntöön, jossa sekä selvittelyltään keskeneräisten että vahvistettujen elinkorkovastuiden riidattomat regressisaamiset vähennetään korvausvastuusta. Aikaisemmin korvausvastuusta vähennettiin ainoastaan keskeneräisten korvausvastuiden riidattomat regressisaamiset.

Korkoutusta sovelletaan ainoastaan eläkemutoisten korvausten korvausvastuun laskennassa, jolloin on käytetty 3,0 prosentin laskuperustekorkoa.

Konsernitilinpäätös

Vakuutusyhtiölain mukaan konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset osakeyhtiöt ja muut niihin rinnastettavat yhtiöt, joiden äänivallasta emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli puolet. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenne on kerrottu toimintakertomuksessa.

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiolan konserniin kuuluu luottolaitos, Tapiola Pankki Oy. Konsernituloslaskelma ja -tase laaditaan vakuutusyhtiökaavaa noudattaen. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän konsernituloslaskelma -tasekaavan soveltaminen ei ole tarpeen, sillä toimialan osuus ei ylitä rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain 1. luvun 48§:n 2 momentissa olevia raja-arvoja.

Keskinäisen Vakuutusyhtiö Turvan kaikki takuuosuuksien omistajat allekirjoittivat takuuosuuksien omistajien väliseen sopimukseen lisäyksen, jonka mukaan Keskinäisellä Vakuutusyhtiö Tapiolalla on halutessaan oikeus nimittää Turvan hallituksen enemmistö. Näin ollen Turvasta tuli Vahinko-Tapiolan tytäryhtiö. Vakuutusvalvontavirasto on antanut asiasta päätöksensä 9.11.2004 eikä sillä ole ollut huomauttamista asiantilan johdosta. Vahinko-Tapiolan osuus Turvan takuupääomasta on 84,05 prosenttia. Turvan tilinpäätöstietoja ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen kirjanpitolain 6 luvun 3 §:n 1 kohdan perusteella, jonka mukaan tytäryrityksen tilinpäätös saadaan jättää yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, jos yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Keskinäisen yhtiön takuupääoman omistajalla ei ole oikeutta yhtiön muuhun omaisuuteen kuin takuupääomaan. Turvan takuupääoman määrä on 7 655 914,41 euroa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus. Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyrietykset eli yritykset, joiden äänivallasta konserni omistaa 20 - 50% on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. lukuun Ei keskinäiset kiinteistöosakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisöinä.

Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastaavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden. Omaan pääomaan siirretty osuus ei ole vakuutusyhtiölain mukaan jakokelpoista omaa pääomaa.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonkorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonkorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konserniilikearvo esitetään taseen vastaavissa aineettomissa hyödykkeissä omana eränään ja se poistetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränään ja se tuloutetaan enimmillään viidessä vuodessa.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu. Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan konsernitilinpäätöksessä konsernin sisäinen jälleenvakuutus, tasoitusmäärää lukuun ottamatta, sen sijaan on eliminoitu.

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ TAPIOLA

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 17. päivänä maaliskuuta 2005

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Matti Nykänen
KHT

Pekka Nikula
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan osakkaille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Tapiolan kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2004. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

KHT Matti Nykänen on suorittanut valvontatilintarkastuksen, josta on annettu erillinen 14. maaliskuuta 2005 päivätty kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaista sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta.

Hallituksen esitys voiton käsittelystä on lainmukainen.

Espoossa 17. päivänä maaliskuuta 2005

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Matti Nykänen
KHT

Pekka Nikula
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Perehdyttyään tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2004 hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään.

Espoossa 6.4.2005

Pentti Sihvola
hallintoneuvoston
puheenjohtaja